

ANG Bayan

PAHAYAGAN NG PARTIDO KOMUNISTA NG PILIPINAS
PINAPATNUBAYAN NG
MARXISMO-LENINISMO-MAOISMO

Tomo XXIX Bilang 6

Edisyong Hiligaynon

Nobyembre-Disyembre 1999

EDITORIAL

Tamyawon ang ika-21 siglo kag ang bag-o nga milenyo nga may maaghukom nga pasingkion ang rebolusyon

Kinuha gikan sa pahayag* ni Armando Liwanag, Tagapangulo Komite Sentral Partido Komunista ng Pilipinas Disyembre 26, 1999

Sa pagsaulog sang ika-31 anibersaryo sang liwat nga pagtukod sang Partido Komunista ng Pilipinas sa ubay sang teorya nga Marxis-Leninista-Maoista, ginatamyaw naton ang ika-21 siglo kag ang bag-o nga milenyo sang may maaghukom nga pasingkion ang demokratiko nga rebolusyon sang banwa sa pagpamuno sang proletaryado.

Determinado kita sa pagtuman sa rebolusyonaryo nga paghimakas para sa pungsudnon nga kahilwayan kag demokrasya nga nagsugod kapin nga isa ka siglo ang nakaligad. Bug-os nga kabayanihan nga nakipagbato kag nagdaog ang aton nga mga

Hingalitan ang krisis sa pagginahum sang reaksyunaryo nga rehimeng Estrada

Madasig nga nagagrabe ang krisis sang nagahari nga sistema nga pangpolitika kag nagagabok ang pagginahum sang reaksyunaryo nga rehimeng Estrada. Ginapatuman ni Estrada ang todo-todo nga mga maka-dumuluong kag mapanglupig nga polisa nga nagpadalum sa kaugalingon sini nga kutkot nga lulubngan. Nangin maathag ang posibilidad nga, pareho ni Marcos, mapatumba si Estrada halin sa iya pedestal sa Malakanyang dulot sang sobra nga banggianay sang mga reaksyunaryo, sang malaparan nga pag-alsal sang pumuluyo kag sang wala untat nga mga armado nga bunal sang Bagong Hukbong Bayan kag Moro Islamic Liberation Front.

Ang paggrabe sang krisis sang nagahari nga sistema kag ang tingig nga pagginahum sang grupo nga Estrada maayo nga nagasanto nga kinahanglan nga hingalitan sang Partido kag rebolusyonaryo nga kahublagan. Labi sini nga ginabuyagyag ang kagarukan sang nagahari nga manugpigos sang sistema kag nagahatag sang tiempo nga masig ng magtipon sang kusog ang mga rebolusyonaryo nga pwersa kag pasingkion ang mga paghimakas nga armado kag indi armado.

sundan sa pahina 4

mula sa pahina 1

rebolusyonaryo nga katigulangan batuk sa kolonyalismo nga Kastila nga naghari sa pungsod sang kapin tatlo ka siglo. Nagpadayon sila sa pagpamatuk sa agresyon sang imperyalismo nga US. Sa pagsakdag sang rebolusyonaryo nga palanublion, padayon naton nga gabatuan ang imperyalismo nga US kag ang mga papet sini bisan nga malab-utan kita sang isa pa nga siglo.

Sa talaksan sang kasaysayan, isa ka malip-ot nga panahon lamang ang ginaabanse naton subong nga bag-o nga demokratiko nga rebolusyon paagi sa malawigan nga inaway banwa. Apang handa kita nga magpursige diri ano pa man kadugay agud maagom ang lubos nga kadalag-an. Nagasalig kita nga sa sulod sang una nga mga dekada sang ika-21 siglo, mapatindog naton ang demokratiko nga republika sang banwa kag makapadayon kita sa sosyalista nga

rebolusyon.

Bahin sang pangkalibutanon nga rebolusyon nga proletaryo ang aton nga rebolusyonaryo nga paghimakas. Nagapulos kita sa istoriko nga inagihan kag subong nga paghimakas sang proletaryado kag pigos nga pumuluyo sang kalibutan. Kag nagadesisyon kita nga padayon nga mag-amot sang tanan nga masarangan naton sa liwat nga pagbaskog kag pag-abanse sang pangkalibutanon nga rebolusyon nga proletaryo batuk sa imperyalismo kag tanan nga reaksyon.

Sa dekada nga galigad, ginkalipay sang mga impreyalistika kag mga reaksyunaryo ang pagkahulog sang mga rebisyunista nga rehimene kag sala nga ginlaragway ini nga katapusang sosyalista nga kawsa. Apang kada tuig, ang krisis sang pangkalibutanon nga sistema nga kapitalista kag sang bag-o nga kagamo nga pangkalibutan dugang nga nagagrabe. Wala sang iban nga pamaagi agud makahalin ang pumuluyo kundi paagi sa armado nga rebolusyon.

Amo gani nga ang rebisyunista nga pagtraidor sa sosyalismo nagpahintulot sa mga impreyalistika kag tanan nga reaksyunaryo nga pasinkion ang pagpamigos kag pagpanghimulos sa pumuluyo sa idalum sang islogan sang “hilway nga balaligyaan”. Apang kadungan sini, nagabunga sang rebolusyonaryo nga pagpamatuk ang pag-antos sang pumuluyo. Nakaseguro kita nga mas mga dalagku nga kadalagan ang maagom sang proletaryado kag pigos nga pumuluyo sa maabot nga siglo sangsa sa siglo nga galigad na.

...

“Pareho sang gintudlo nanday Marx kag Engels, ang kontradiksyon sa tunga sang pangkatilingban nga kinaiya sang mga pwersa sa produksyon kag sang pribado nga kinaiya sang pag-angkon sa idalum sang kapitalismo wala bisan san-o magpasaguli. Ginatudlo pa gihapon sa aton ni Lenin nga ang subong sini nga kontradiksyon nagatalum kag dugang nga mangin makahas sa panahon sang imperyalismo. Gani, ang galigad nga siglo ginaugalian sang nagagrabe nga krisis pang-ekonomiya kag mga inaway kag siya ang natin

PAT-UD NGASAMGA UNANGADEKADASANG MADASONNGA SIGLO, MAGAANGKONSANG PAGDABA-DABASANG MGAINAWAYBANWA KAGMALAPADNGA KAHUBLAGANNGA ANTHIMPERYALISTASA PANGKALIBUTANON NGASAKOPNGAWALA PANAKITASA NAGLIGAD.

NILALAMAN

Tamyawon ang bag-o nga milenyo.....	1
Hingalitan ang krisis.....	1
Saligan kag espesyal na taktikal nga opensiba	5
Unos sang pagbato.....	7
Imperyo ni Lucio Tan.....	8
Pagtungko ni Lacson.....	11
Nagabaskog nga pasismo.....	13
Ang kinamatarung sang mga batang Pilipino.....	17
Malaparan kuno nga pagrekuta sang bata.....	18
Pila nga impormasyon.....	19
Memo nahanungod sa minimum nga edad.....	20
Pag-organisa sa mga bata.....	22
Batang mamumugon.....	23
Pagpanggamo batuk sa mga bata.....	25
Nahanungod sa halambalanon sang nasyunalidad....	28
Malaparang paghulag sa kinamatarung sangtawo.....	29
Tabara-de la Cruz.....	29
Nahanungod kay Ka Parago.....	30
Barita.....	31

PANAWAGAN

Ang Lupong Patnugot sang **Ang Bayan** nag-aanyaya sang mga manugbasa nga mag-ambag sa pagpapahusay sang satong pahayagan sa pamamagitan sang pagbibigay sang mga komentario kag mungkahi, mga balita o mga rebolusyonaryong karanasan nga pwedeng ilathala sa satong pahayagan.

ANG BAYAN SA INTERNET

Ang pinakabag-ong isyu sang **AB**, pati na gabos nga isyu mula 1999 ay makukuha sa *internet address* :

<http://angbayan.cjb.net>

Maaaring magpaabot ng mga sulat sa patnugutan ng **AB** sa pamamagitan ng *email address* na:

editors@angbayan.cjb.net

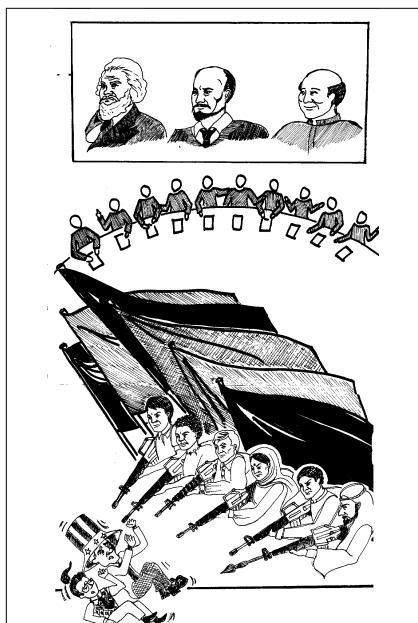
pinakamakahas sa kasaysayan sang katawhan.

...

Samtang nagalapit na ang pagligad sang ika-20 siglo, nakalatag na ang kundisyon para sa mga dungganon nga pamatukan sa pangkasaysayan nga banggianay sa tunga sang proletaryado kag monopolyo nga burgesya. Ang subong nga paggrabe sang krisis kag daku nga kagamo sa pangkalibutanon nga sistema nga kapitalista umpsa sang mga dungganon nga pagalsas kag pangkatilingban nga rebolusyon sa ika-21 siglo.

...

Sa espiritu sang proletaryo nga internasyunalismo kag malaparan nga anti-imperialista nga pag-ululutod, ginapamunuan kag ginaabanse sang Partido Komunista ng Pilipinas ang rebolusyon ng Pilipino.

Dapat mag-isa ang mga mamumugon kag pigos nga pumuluyo agud pukanon ang imperialismo kag tanan nga reaksyon kag agumon ang pungsudnon kag pangkatilingban nga paghilway.

Ginpamatudan sang kasaysayan nga ang sosyalismo pwede sunud-sunod nga itukod kag tukuron sa lain-lain nga

pungsod. Apang agud maagom ang pinakatuyuan sang komunismo, kinahanglan anay nga lutuson sang rebolusyonaryo nga proletaryado kag pumuluyo ang imperialismo sa pangkalibutanon nga sakop. Antes ang pangkalibutanon nga kadalag-an nga ini, kinahanglan man nga pamatukan sang nagahari nga proletaryado kag pumuluyo sa mga sosyalista nga pungsod ang rebisyunismo, balabagan ang liwat nga pagbalik sang kapitalismo kag dugang nga konsolidahan ang sosyalismo.

Nagapadayon ang panahon sang imperialismo kag proletaryo nga rebolusyon. Nagakinahanglan sang isa ka bilog nga pangkasaysayan nga panahon agud hiwaton ang pangkalibutanon nga paglutos sa

imperialismo kag, sa subong sadto, ang pangkalibutanon nga kadalag-an sang sosyalismo. Tanan nga matuod nga komunista, halin isa ka kaliwatan tubtob sa madason pa preparado nga maglunsar sang rebolusyonaryo nga paghimakas bisan ano nga kalawigon sang panahon agud maagom ang kadalag-an sang sosyalismo sa lain-lain nga pungsod tubtob sa maagom ang pinakatuyuan sang komunismo.

Pat-ud nga sa mga una nga dekada sang madason nga siglo, magaangkon sang pagdaba-daba sang mga inaway banwa kag malapad nga kahublagan nga anti-imperialista sa pangkalibutanon nga sakop nga wala pa nakita sa nagligad. Pat-ud ang liwat nga pag-abanse sang mga sosyalista kag anti-imperialista nga kahublagan. Maka-angkon sang mga dalagku nga inaway sa pangkasaysayan nga banggianay sa tunga sang proletaryado kag pumuluyo sang kalibutan sa isa ka bahin kag imperialismo kag reaksyon sa pihak. Agud hatagan tum-ok, ginaliwat naton nga maka-angkon sang indi hamak nga mas mga dalagku nga rebolusyonaryo nga kadalag-an sa ika-21 siglo sangsa sa siglo nga galigad.

Optimistiko ang tanan nga matuod nga komunista nga sa liwat nga pagtukod sang proletaryado kag pumuluyo sang mga katilingban nga sosyalista sa madason nga siglo, maibutang nila sang bastante ang mga leksyon nga ila natun-an halin sa aktwal nga pagbalik sang mga rebisyunista sa kapitalismo kag halin sa mga natilawan nga tudlo ni Kaupod nga Mao nahanungod sa kinahanglanon sang serye sang mga rebolusyon sa kultura sa idulum sang diktadura sang proletaryado agud pamatukan ang rebisyunismo, balabagan ang pagbalik sang kapitalismo kag palig-unon ang sosyalismo tubtob sa pangkalibutanon nga pagkapyerdi sa imperialismo magpadulong sa katumanan sang komunismo. AB

* *Babin ini sang pahayag nga nagatalakay sa padayon nga nagagrabe nga krisis sang pangkalibutanon nga sistema nga kapitalista kag nagabaybay sang mga kadalag-an sang rebolusyonaryo nga kahublagan kag nagasaad sang mga katungdanang kaangot sa dugang pa nga pag-abanse sang rebolusyon.*

Ipaggua sang Ang Bayan ang bilog nga pahayag bilang isa ka espesyal nga isyu sini para sa Disyembre26.

mula sa pahina 1

Padayon nga nahamulag ang rehimeng Estrada sa malapad nga pumuluyo dulot sang todo-larga sini nga pagtungod sang mga polisa nga kontra-pumuluyo kag antinasyunal. Madasig nga nadiskubrihan ang pagkawalay pulos sang islogang "maka-imol" ni Estrada matapos niya nga ipakita ang todo nga pagkapapel kag pagkapasista. Masupog nga ginapatuman ni Estrada ang dikta sang IMF-WB-WTO pakadto sa lubos nga pag-abre sang pungsod sa pagpangcapital kag pagtampok sang mga produkto nga dumuluong; kag sa dugang nga paggrabe sang kahimtangan nga malapyudal kag pagdalum sang krisis sa lokal nga ekonomiya.

Buraghil nga ginainsister ni Estrada nga kinahanglan nga isubasta ang pungsudnon nga patrimonya agud mabuhi sa panahon sang ginatawag nga globalisasyon. Kon masarangan kag nagpatig-a siya nga bag-uhon ang

konstitusyon agud pagrabehon pa ini kag hatagan ang mga dumuluong sang bug-os nga kinamarung nga kawaton ang duna-nga-manggad sang pungsod kag manag-iya sang tanan nga klase sang negosyo, upod ang mga *public utility* (tulad sa tubig, kuryente kag transportasyon), mga bangko, gagming nga negosyo, mga eskwelahan, masmidya kag *advertising*.

Naga-agì ang Pilipinas subong sang mas grabe nga krisis sa ekonomiya bunga sang todo-larga nga katumanan sang liberalisasyon umpsisa sadtong dekada '90. Amo pa man, kag sa pihak sang nagalapad nga kritisismo sa liberalisasyon bisan sang mga reaksyunaryo nga estado sa mga pungsod nga malakolonya, labi pa nga nabuang si Estrada nga lubos nga abrehon ang Pilipinas sa pagpangawat sang mga dumuluong nga daku nga kapitalista.

Sa pagpaketig-a niya nga bag-uhon ang konstitusyon sang 1987 kag ipatuman ang mga layi kag polisa nga maka-imperialista, ginapa-init ni Estrada ang espiritu nga makibanwahanon sang malapad nga pumuluyo kag ginapabakod ang desisyon nga pamatukan ang pagkapapel sang reaksyunaryo nga gubyerno. Paagi sa wala sang kaabug-abog nga pagkatuta ni Estrada, labi nga nangin maathag sa pumuluyo nga ang ila kabudlayan kag pagdurusa direkta nga nakaangot sa pagginahum sang mga dumuluong nga daku nga kapitalista sa Pilipinas.

Naputo ang gubyernong Estrada. Sa desperadong pagtinghuha kuno nga buhion ang ekonomiya, nalugdang ini sa kapin P100 bilyong depisito sa badyet. Halos ubos nga ang mga pangpubliko nga kagamitan nga pwede ibaligya, manubo ang kuleksyon sang buwis kag ginkuha nga ang mga taripa base sa liberalisasyon. Dugang diri, mas daku nga bahin sang badyet sang gubyerno ang nagasto sa indi produktibo nga pagbayad-utang kag sa pagpang gusto sa halimaw nga pwersa nga militar.

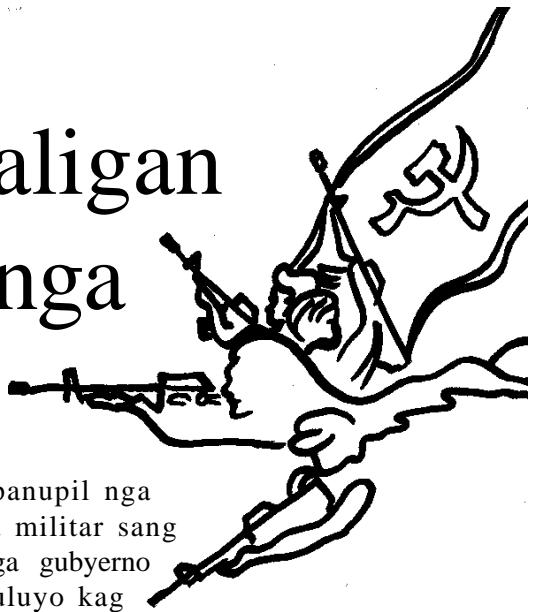
Abyerto nga nagabanggianay ang talatapan sang presidente, sang Kongreso kag sang iban pa nga mga talapuanan kag lokal nga upisyal sa karera nga makapagbulsa sang pinakadaku nga bahin sang na-ubos nga pondo. Ang banggianay nga ini naglab-ot na man sa sulod mismo sang kampo ni Estrada sa tunga sang pinaka mga malapit sini nga idu-ido kaangot sang halambalan sang pagkontrol sa pinakadaku nga mga pondo kag kontrata. Bunga sang pag-unahan nga ini sang mga reaksyunaryo nga pulitiko, labi nga nangin tugob ang burukrasyang sibil kag militar sang korupsyon kag krimen. Pinagdalukan nila ang publiko sang nagakadapat nga serbisyo, kag mas grabe pa, ginabulsa nila ang kaban-manggad kag ginahatag ini sa ila mga iligal nga operasyon.

Sa desperado nga halungan ang poder sini, ginahanda ni Estrada ang bilog nga pasista nga makinarya agud lupigon ang pagpamatuk sang pumuluyo kag bisan sang mga reaksyunaryo nga kaaway niya sa pulitika. Gamiton sang reaksyunaryo nga gubyerno ang ginhingadlan nga kampanya nga antikrimen agud dugang nga pabaskugon ang Philippine National Police (PNP) kag Armed Forces of the Philippines, labina sa paghiwat sang inaway nga kontra-rebolusyonaryo sa kaumhan kag sang pagpanilag kag iban pa nga mapanglupig nga tikang batuk sa ligal nga demokratiko nga kahublagan sa kasyudaran. Nakangot diri ang pag-pagdetalye ni Estrada sa masupog nga pasista nga si Hen. Panfilo Lacson bilang hepe sang PNP.

Ang pagpabakud sang pasista nga makinarya kag pagigting sang pasismo direkta nga naka-angot sa pagpa-idting sang pagpanghimulos sang mga imberyalistika kag sang nagahari nga reaksyunaryo nga grupo. Sabat ini sang reaksyunaryo nga gubyerno sa mga bunal nga naagihan sini halin sa nagalapad nga oposisyon sang mga karibal nga reaksyunaryo nga pulitiko, sa militanteng mga protesta kag paghimakas sang masa nga anakbalhas batuk sa mga polisa nga anti-pumuluyo kag maka-dumuluong kag sa nagadamo nga mga taktikal nga opensiba sang BHB.

Sa lain-lain nga okasyon sa nagligad nga tuig, pinakita sang mga reaksyunaryo nga karibal ni Estrada nga may ikasarang sila nga magtipon sang rekursos kag maglunsar sang mga demonstrasyon sa kalsada. Malaparan ini nga

Nahanungod sa mga saligan kag espesyal na taktikal nga opensiba

Pagsilot sa Keangnam Construction Co. sa Mulanay, Quezon sadtong Oktubre. Pagdakop kay Maj. Noel Buan, hepe sa pagpanilag sang Southern Luzon Command, sadtong Hulyo. Pagdakop kina Brig. Gen. Victor Obillo sa Syudad sang Davao kag Chief Insp. Roberto Bernal sa Bacun, Sorsogon sadtong Pebrero. Pagdakop man kay Sgt. Wivino Demol, isa ka operatiba sa pagpanilag, sa Rizal sadtong Enero 1998.

Pila lamang ang ini sa pinakaimportante nga espesyal nga taktikal nga opensiba nga ginlunsad kasan-o sang Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Ginsilutan ang Keangnam Construction Co., isa ka kumpanya nga Koreano, sa indi sini pagrespeto sa mga polisa kag layi sang demokratiko nga gubyernong banwa babin sa pagbuhis. Samtang, sina Major Buan, Heneral Obillo, Chief Inspector Bernal kag Sarhento Demol gindakop bangud sa ila hilikuton nga pagpanilag nga babin

sang mga mapanupil nga kampanya nga militar sang reaksyunaryo nga gubyerno batuk sa pumuluyo kag rebolusyonaryo ng a kahublagan.

Luwas sa mga nasambit, sadtong Hunyo 1998 nagpagua sang direktiba sa BHB ang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas nga magtukod sang mga espesyal nga yunit agud arrestuhin ang mga paryente sang nagtaliwan nga diktador nga si Marcos (labina sina Imelda Marcos kag Ferdinand Marcos Jr.) napulo sang ila mga idu-ido agud iatubang ang mga ini sa hukmanan nga banwa kag sukton sa ila mga kasal-anan sa pumuluyo.

Ang mga espesyal nga taktikal nga opensiba mga operasyon nga pangkombat nga pwede tigayunon sang mga yunit komando o mga armado nga partisano sa syudad sang BHB sa mga lugar nga ara sa gua sang sakop sang mga larangang gerilya. Pwede lab-uton sang mga ►

► sinuportahan sang pumuluyo, labina sang petiburgesyang syudad, kay ginsakdag sini ang mga demokratiko nga panindugan batuk sa pagbalik sang mga Marcos, pagsumpo sa kinamatarung sa pamamahayag kag sa plano nga pagbag-o sa konstitusyon sang 1987.

Padayon nga tumataas ang lebel sang protesta kag mga paghimakas nga masa sa kasyudaran, labina sang mga mamumugon nga nagabato agud agumon ang nagakadapat nga pagtaas sa ginabaton nga sahod. Talalupangdon man ang mga pagpamatuk sang mga employado sang gubyerno, mga manunudlo sa mga pangpubliko nga eskwelahan kag iban pa nga mga pigos nga sektor nga binabayoy sang krisis kag mga polisa nga labi nga nagpabug-at sa mabug-at nila nga mga abagahan.

Bunga sang kadalag-an sang Ikaduhang Dungganon nga Kahublagan sa Pagpanadlong, may ikasarang subong ang BHB nga maglunsar sang nagapadamo kag nagapadaku nga mga taktikal nga opensiba sa bilog nga pungsod base sa ikasarang nga militar sang BHB kag sa nagapadalum nga suportang masa nga ginaagom sang

rebolusyonaryo nga kahublagan sa kaumhan. Ang mga armado nga opensiba nga ini ang nagahatag sang pinakamabug-at nga bunal sa reaksyunaryo nga gubyerno, nagausuyop sang daku nga rekursong sini sa pagpabakud sang makinaryang militar, nagaguba sa handuraw sang demokrasya nga sibil kag nagahatag-inspirasyon kag kaisog sa pumuluyo ng Pilipino nga magbato.

Ang pagpamatuk sang rebolusyonaryo nga kahublagan sa rehimeng US-Estrada babin sang pangmalawigan nga paghimakas agud pukanon ang nagahari nga sistema. Ang krisis sini sa pulitika himuslan sang PKP agud agresibo nga palaparon ang katapuan sang Partido, dugang nga pabaskugon ang armado nga rebolusyonaryo nga kahublagan kag palig-unon ang pungsudnon-demokratiko nga paghiliusa sang pumuluyo ng Pilipino. Ginapalig-on sang Partido ang rebolusyonaryo nga integridad kag inisyatiba sini agud epektibo sini nga mabilog ang paghiliusa sang, o makiisa sa, lain-lain nga mga pwersa agud pahalinon ang nagahari nga reaksyunaryo nga grupo nga Estrada o pwersahon ini nga maghalin sa poder. AB

opensiba nga ini ang kasyudaran, mga sistema sa transportasyon kag suplay sang kaaway kag ang iya mismo nga likuran (*rear*).

Katuyuan sang paglunsar sang mga espesyal nga taktikal nga opensiba nga :

- utdon permi ang ulo sang kaaway, ipiton ang iya mga pwersa sa kasyudaran kag mga estratehiko nga kampuhan, kuha-on ang armas kag manabotahe sang mga pasilidad nga malahalon sa iya paglunsar sang mga mapang-pigos nga kampanya nga militar, maglunsad sang pungsudnon nga propaganda paagi sa mga opensibang dramatiko o may daku nga lampos kag kontrahon ang propaganda sang kaaway nga ang hangaway sang banwa tuman nga malayo kag naga-gamay na;

- targeton kag pinahan ang pinakamasupog nga mga kaaway sang rebolusyon, tulad sang pinaka mga dalagku nga mga kawatan, pinakagrabe nga mapanglapas sa mga kinamatarung-pangtawo, mga traitor nga aktibo nga nagaalagad sa kaaway kag iban pa nga mga malain nga elemento nga may utang nga dugo agud sa sina matay-og sila tanan, makawaldas sila sang rekursa para sa ila proteksyon kag palibutan nila ang ila mga kaugalingon sang mga armado nga badigard nga siya labi nga magahatag kabangdanan sa armado nga pagpanalakay;

- maglunsad sang hulag nga magserbe halimbawa batuk sa mga yabi nga pasilidad kag operasyon sang mga dumuluong nga monopolyong kapitalista, mga dalagku nga kumprador kag mga dalagku nga agalon nga mayduta nga nagabalibad nga makipagnegosasyon sa mga tiglawas sang demokratiko nga gubyerno sang pumuluyo nahanungod sa pinakaimportante nga halambalan kag makahas nga nagapamatuk sa mga rebolusyonaryo nga polisa kag layi babin sa mga talapuanan, reforma sa duta kag pagbuhis;

- pungan ang pinakareaksyunaryo nga mga pulitiko kag kawatan na magpakita sa publiko kag magpatalang sa pumuluyo sa kada may reaksyunaryo nga eleksyon kag iban pa nga pangpulitika nga

aktibidad kag sa sina kontrahon ang katuyuan sang kaaway nga magtuga sang ilusyon nga nagaluntad ang demokrasya, kag palalaon ang iya kawala sang-ikasarang nga maghari sa daan nga pamaagi.

- ipahibalo sa tanan nga ang hangaway sang banwa may pangmalawigan nga ikasarang kag indi pwede salakayon sang kaaway ang pumuluyo sa kaumhan kag kasyudaran sang wala sang kaparusahan.

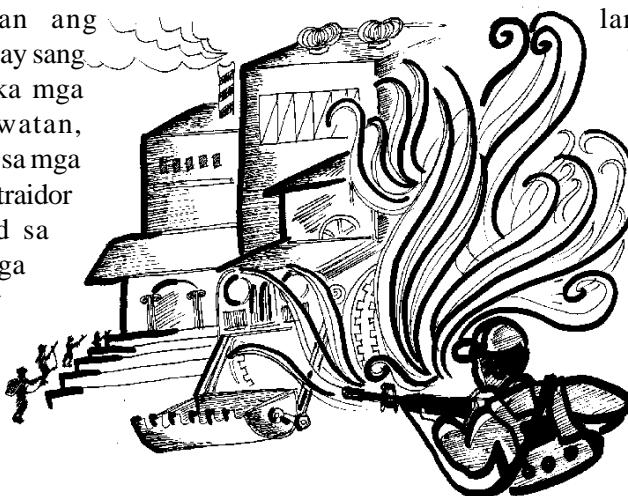
Suno sa naandan, ang mga yunit gerilya sang BHB naghatag sang 90% sang ila panahon kag pagtinguha sa hilikuton pangmasa kag 10% sa mga taktikal nga opensiba. Ginapalapad kag kinokonsolida sang BHB

ang baseng masa sa mga larangang gerilya agud umabanse sang pabalubbalod. Sa basehan sang nagapasangkad kag nagapalapad nga baseng masa, pwede maglunsad ang hangaway sang banwa sang nagapasingki nga gerilya nga pagpakig-away sa nagapalapad nga sakop sa kaumhan.

Subong man, 90% sang mga taktikal nga opensiba nga ginalunsad sang BHB mga basehan nga taktikal nga, samtang mga 10% ang espesyal.

Indi mekanikal nga ginapatuman ang mga partidahay nga ini; sa baylo ginahatagan tum-ok kon diin ang prinsipal sa tunga sang hilikuton pangmasa kag operasyon nga pangkombat kag sa tunga sang mga basehan nga taktikal nga opensiba kag yadtong mga espesyal.

Amo gani, kon limitahan lamang sang BHB ang kaugalingon sini sa paglunsar sang mga basehan nga taktikal nga opensiba sa kaumhan, pwede nga mag kampante ang kaaway nga lubos ang kaluwasan sa iya likuran kag makahatag ini sang mas madamo nga pwersa sa mga larangang gerilya sa kaumhan. Nagakadapat, kon subong sadto, nga salakayon ang kaaway sa mismo nga lugar nga iya pinaghaliinan kag himuon ini sa masami o sa kada masarangan kag kinahanglan. ►

Ang unos sang pagbato sa globalisasyon

Pulu-pulong linibo nga pumuluyo sa bilog nga kalibutan ang nagprotesta kadungan sang pagsinapol sang World Trade Organization (WTO) sadtong Disyembre 1 sa Seattle, Washington sa United States. Gintayog sang protesta ang Seattle, ang London sa United Kingdom kag ang lain-lain nga mga sentro nga syudad sa Europa, Amerika Latina kag Asya upod na ang Maynila. Ginsugata ang mga nagprotesta sang kamot nga salsalon sang mga reaksyunaryo sa desperado nga sakdagon kag pangapinan ang “globalisasyon” kag halungan ang interes sang daku nga monopolyo nga kapital.

Kanaya-naya ang ipinakita nga kaisog kag militansa sang mga nagprotesta labina ang mga mamumugon kag pumuluyo nga Amerikano kag ang kontra-WTO nga delegasyon nga internasyunal nga tumindog sa atubang sang pagpamigos sang mga National Guards sang US sa Seattle. Sa pihak sang todo nga paggamit sang tirgas, *pepper spray*, armalayt kag *rubber bullets* agud lupigon ang protesta, indi nabungkag ang kubay sang nagapangakig nga pumuluyo kag sa baylo labi nga nagtipon sang kusog sa protesta nga nagdugay sang apat ka adlaw.

Tanda sang naga-alimpulos nga kaakig sa lain-lain nga bahin sang kalibutan ang mga protesta nga ini batuk sa “globalisasyon”. Ara sa taludtod sini nga protesta nga kontra-“globalisasyon” kag kontra-WTO ang mga mamumugon sa mga pungsod nga industriyal

kag ang mga anakbalhas sang mga pungsod sang Ikatatlo nga Kalibutan nga lunsay biktima sang mga polisa sang manubo nga sweldo, liberalisasyon, kumbersyon sang mga kadutaan, pribatisasyon kag iban pa nga kadungan sang “globalisasyon”. Upod man sa kubay sang mga nagabato sa WTO kag “globalisasyon” ang lain-lain nga mga tunga nga pwersa kag hubon nga petibusges nga nagapakamalaut sa pagtapak sa edukasyon, palibot, kinamatarung nga pangtawo kag iban pa nga mga lehitimong interes.

Ang nagapadayon nga kampanya sang mga dalagku nga monopolyo nga kapitalista nga kuhaon ang tanan nga restriksyon agud mahatagan sang bug-os nga hilway ang ila mga operasyon labina sa mga pungsod nga malakolonyal padayon nga nagatuga sang mga kundisyon nga naga-pangdalasa sa mga anakbalhas. Madasig nga ginbunyag ang pagkawalay pulos sang ginapahambog nga “pag-uswag” nga gintuga sang “globalisasyon”. Madasig man nga napukaw ang pumuluyo sa bilog nga kalibutan nga magtindog kag pamatukan ang liberalisasyon, pribatisasyon, deregulasyon kag denasyunalisasyon kag ang mga kadungan nga polisa nga nagapabudlay kag nagadaug-daog.

Matambok ang duta agud madasig nga umusbong liwat kag mag-abanse ang militante nga kahublagan nga kontra-imperialista sa bilog nga kalibutan. Katungdanan sang proletaryado nga tipunon diri ang pinakamalapad nga kubay sang pumuluyo kag mag-alagad nga taludtod kag ubay sini. **AB**

◀ Apang sa paghiwat sang mga espesyal nga taktikal nga opensiba, dapat seguraduhon nga indi nalapas ang estratehiko nga linya sang malawigan nga inaway banwa. Dapat maglunsad sang mga espesyal nga taktikal nga opensiba sa pamaagi kag masako nga indi makapabag-o sa ligal kag depensibo nga kinaiya sang paghimakas nga masa sa kasyudaran kag indi makapugong sa pagpabwelo sang mga ligal nga demokratiko nga pwersa sa ila mga ligal nga porma sang paghimakas.

Labi nga nangin imposible para sa kaaway nga

maghari sa daan nga pamaagi bangud sa nagagrabe nga krisis pang-ekonomiya kag pangpolitika sang nagahari nga sistema. Patud nga magdugang ang kagagrabe sa kawala-ikasarang sini nga maghari sa daan nga pamaagi bangud sa mga espesyal nga taktikal nga open-siba sang hangaway sang banwa. **AB**

Ang nagalapad nga imperyo ni Lucio Tan

Paagi sa proteksyon kag mga paborable nga polisa sang reaksyunaryo nga rehimeng Estrada, dugang nga nagalapad ang pulu-pulo nga bilyon nga piso nga imperyo nga negosyo ni Lucio Tan.

Todo-larga ang paggamit ni Estrada sa burukratiko nga gahum kag impluwensya agud taga-an sang-pabor kag-pribilehiyo si Lucio Tan. Luwas sa benepisyo ni Tan sa pagbasura sa iya kasong indi pagbayad sang P25 bilyon nga balor sang buwis, sa todo-todo nga suporta nga ginahatag sang reaksyunaryo nga gubyerno sa operasyon sang ginapanag-iyahan niya nga Philippine Airlines (PAL) kag sa paglamon niya sa Philippine National Bank (PNB) sadtong Disyembre, nagmaniobra pa karon siya agud sungkiton ang National Steel Corporation (NSC).

HALIN SANG MAGPUNGKO sa poder, bug-os nga ginasuportahan ni Estrada si Lucio Tan agud isalbar ang ulihi sa pagkabangkrap sang PAL. Sa sutsot ni Estrada, gindumalahan sang Securities and Exchange Commission (SEC) ang pagpang-areglo sang 12-tuig nga palugit sa pagbayad sa \$2.24 bilyon nga utang sang PAL agud mabuhinan ang mga problema sa pinansya kag mauntat ang pagserado sang korporasyon nga ginapanag-iyahan ni Tan. Sa pihak sang pagpamatuk sang pila ka bangko, gin-aprubahan sang SEC ang pagpabilin ni Tan bilang tagapangulo kag nagapanguna nga nagapamuno nga manugpatuman sang PAL.

Bilang pabor kay Tan, na dugang naman nga pagpabudlay sa mga migrante kag iban pa nga pasahero nga Pilipino nga maigo sang mas matag-as nga pasahe, ginatulod sang gubyernong Estrada paagi sa Civil Aeronautics Board (CAB) kag Department of Foreign

Affairs ang pagrepaso kag pagrebisa sang mga kasugot sa kahanginan agud buhinan ang ginakarga nga pasahero sang iban nga mga kumpanya nga nagalupad sa ruta nga Maynila pakadto o halin sa US, Korea, Hong Kong, Taiwan kag Singapore.

Sini nga Oktubre, ginsugo sang gubyerno ang pagbuhin sang 6,500 gikan 9,600 pasahero nga ginakarga sang China Airlines kag Eva Airways sa ruta nga Pilipinas-Taiwan. Gin-atras ang mandu matapos makibot ang gubyernong Estrada sa padayon nga pag-utod sang Taiwan sa relasyon nga pangkahanginan sang duha ka pungsod kag pagpamahog nga pahalinon ang linibo ka migrante nga Pilipino nga nagatrabaho sa Taiwan.

Ginpangunahan man mismo ni Estrada ang pagpamahog kag pagpamigos sa mga mamumugon sang PAL nga nagwelga batuk sa malaparan nga pagpahalin kag kontraktwalisasyon kag kaswalisasyon nga ginpatuman ni Tan. Sa pagpakighimbunanay sang pila ka dalag nga nagapamuno sang unyon nga ara sa impluwensya sang mga rebisyunista kag oportunistang Bukluran ng Manggagawang Pilipino (BMP) — naipilit sa mga mamumugon ang kasugtanang ginadilian ang welga kag nasuspindi sang ano man nga negosasyon sa Collective Bargaining Agreement (CBA) sa sulod sang 10 tuig, kabaylo kuno sang stocks nga naga-balor sang P60,000 para sa tagsa ka mamumugon.

Base sa iya promisa kay Tan nga indi niya "tagaanlayaw" ang mga mamumugon, liwat nga ginpahog ni Estrada ang mga nagwelga nga mamumugon sang PAL. Sadtong Hunyo, ipinatawag ni Estrada sa Malakanyang ang mga nagapamuno sang mga unyon sa PAL agud pahugon sila nga batunon ang mga polisa ni Tan kaangot

sang moratoryum sa welga kag suspensyon sang CBA. Lagpas pa diri, gindeklara sang korte nga iligal ang welga sang Hunyo 1998. Naghatag ini sang bilog nga laya kay Tan nga sipaon ang kapin 7,000 mamumugon halin sa PAL.

Sa pagpakighimbunanay ni Tan sa CAB kag Air Transportation Office (ATO), inipit ang aplikasyon para sa operasyon nga internasyunal sang Air Philippines nga ginapanag-iyahan ni William Gatchalian agud piliton si Gatchalian nga ibaligya kay Tan ang 50% sang iya kumpanya. Napatupad ini sini nga Nobyembre.

GINPABAKOD ni Tan ang kontrol niya sa PNB sini nga Disyembre 8 matapos niya nga maibulsa ang 35% sang *stocks* sini kag iasignar ang kaugalingon kag iya mga kahimbon sa Lupon sang mga Direktor sang bangko.

Gin-umpisahan na ni Tan sadto pang Oktubre ang pagpangtipon sang *stocks* sang PNB paagi sa Luys Securities Co. Inc. kag sang Mandarin Securities Co. Inc. Ang mga may tag-iya sang duha ka kumpanya nga ini lunsay kilala nga mga malapit nga kasosyo ni Tan.

Ginatinguaan ni Tan nga kontrolin ang absoluto nga mayorya nga ginapanag-iyahan sang PNB paagi sa pagbakal sa 35% *stocks* nga nakatakda nga ibaligya sang gubyerno sa madason nga tuig. Ginahanda man ni Tan nga pag-isahon ang PNB kag ang ginapanag-iyahan niya nga Allied Bank agud tukuron ang isa sa pinakadaku nga bangko sa Pilipinas.

Interesadung-interesado si Tan sa PNB pangunahon kay katuyuan niya nga kontrolin ang bangko nga may pinakadaku nga pinag-utangan ang PAL. Paagi sa pagkontrol ni Tan sa PNB, mahimo niya nga pahalugon ang mga polisa sa pagbayad sang utang sang PAL o gani ipiton ang pagpautang sa mga karibal nga korporasyon. Naka-angot man ang pagkontrol ni Tan sa PNB sa plano niya nga kuhaon ang NSC.

SINI nga Nobyembre nagsira ang NSC matapos pagdilian sang panahon sa pagbayad sa mga utang sa

mga bangko, nagapanguna ang PNB. Pero indi parehos sang PAL, ang NSC pinabayaan ni Estrada nga sumira bangud sa P15.4 bilyon nga utang nga indi mabayaran (nga indi hamak nga mas gamay kumpara sa kapin P80 bilyon nga utang sang PAL). Antes sini, pila ka beses nga ginbalibaran sang gubyerno ang pangabay sang NSC nga magbutang sang mga restriksyon sa pagtampok sang barato nga mga sobra nga produkto nga salsalon halin sa Rusya. Bunga sang subong sadto nga kumpetisyon, naipit ang negosyo sang NSC. Indi man ginhatakan sang mga insetibo ang NSC agud madaog sini ang palaligban sa mga indi mabayran nga utang.

Anum ka bilyon nga piso sa P15.4 bilyon nga utang sang NSC gina-uyatan sang PNB. Agud mapasakamot ni Tan ang NSC, kinahanglan lamang nga "patawaron" sang PNB ang ginpautang nga ini kabaylo sang *stocks* sa korporasyon (*debt to equity swap*). Sa subong sadto nga pamaagi, mapasakamot ni Tan ang daku nga sosyo sang NSC nga indi mag-agip sa pangpubliko nga subasta.

Ginahanda karon sang reaksyunaryo nga gubyernong Estrada ang mga tikang nga ayuda sa plano ni Tan nga kuhaon ang NSC. Upod diri ang katumanan sang mas mga mataas nga taripa sa importasyon sang mga produkto nga salsalon agud balabagan ang pagbaha sang barato nga salsalon halin sa Rusya. Ini mismo nga polisa ang ginapangayo sang daan nga mga mangangapital sa NSC nga gindingot sang gubyernong Estrada antes ginsugo ang pagsira sang NSC. Ginahanda man ni Estrada ang mga insetibo agud ganyaton ang mga dumuluong nga dalagku nga kapitalista nga makasosyo ni Tan sa NSC.

SI LUCIO TAN ang isa sa mga nagapanguna nga daku nga kapitalistang kumprador sa Pilipinas. Upod sa iya mga dalagku nga negosyo ang Allied Banking Corp., Oceanic Bank, Eastern Pacific Bank, Asia Brewery Inc., Tanduay Distillery, Fortune Tobacco Corp., Macroasia Corp. (*airline catering*), Century Park Sheraton Hotel, Charter House Hotels, Foremost Farms Inc. (babuyan) kag Asian Pacific Equity Corporation (APEC nga subong nakalista bilang Tanduay Holdings sa stock market). Sa masmidya,

may ara nga babin nga ginapanag-iyahan si Tan sa ABS-CBN (3%) kag ginapatihan nga may interes sa pamantalaan nga Philippine Post. May ara siya nga mga propyedad sa Hong Kong nga ginapasakupan sang tatlo ka *residential tower* sa Queen's Garden (indi manubo ang balor sa \$650 milyon); ang Eton Tower, isa ka 24-palapag nga daku nga balay sa Causeway Bay (\$103 milyon sadtong 1993); isa ka *residential site* o subdibisyon sa Cox's Road (\$132 milyon); kag ang Dynamic Holdings nga nagapanag-iya sang 30-palapag nga Dynamic Cargo Center kag mga duta kag daku nga balay sa Shenzen kag Guangzhou sa Tsina (\$600 milyon).

Sa kabilugan, ginabanta nga kapin sa \$2 billion ang balor sang mga ginapanag-iyahan ni Tan kag nag-iempleyo sang may 46,000 mamumugon.

Kinuha ni Tan ang iya imperyo sa negosyo paagi sa bulig, pabor, proteksyon kag mga pribilehiyo nga ginapreparar sa iya sang mga nagligad nga burukratang kapitalistang rehimeng labina sadto nga panahon sang diktadurang Marcos. Isa siya sa mga nagapanguna nga nagahatag sang kontribusyon sa pondo nga pangpolitika sang mga reaksyunaryo nga pulitiko katulad sang ilandaang milyong piso nga kontribusyon niya sa kampanya ni Estrada sadtong 1998.

Sa idalum sang pasista nga diktadura nag-uswag sang husto ang operasyon kumprador ni Tan. Nakapulos sang husto ang negosyo ni Tan sa makasulompo nga pagginahum nga pasista. Kilala nga *union-buster* si Tan sadto nga panahon pa sang layi militar bangud sa pagpangguba sang mga unyon upod ang unyon sang mga mamumugon sa Fortune Tobacco.

Nagpadayon ang paglapad sang imperyo ni Tan sa idalum sang rehimeng Aquino kag Ramos. Sa pihak sang pinakaisa sa mga pinakadaku nga idu-ido sang diktador na si Marcos, sa pangkabilugan nagsabilin sa kamot niya ang iya manggad nga kinawat sa idalum sang layi militar.

Gusto nga paggu-a-on ni Tan na ginadaug-daog siya sa panahon ni Ramos. Pero pagkamatuod, sadtong 1996, tumubo si Lucio Tan sang P2.315 bilyon sang ginbaligya sa iya sang gubyernong Ramos ang 463 milyong *shares of stock* sang PAL sa diskwentong 64%. Ang tagsa isa ka *stock* sang PAL nga nagkakabalor P14 binakal ni Tan sa balor nga P5 lamang.

DUGANG NGA nagagrabe ang kroni-ismo kag mga operasyon nga burukratang kapitalista sa idalum sang reaksyunaryo nga rehimeng Estrada. Tanda sang kadalumon sang krisis kag ang ginabunga sini nga pag-unahan sang mga dalagku nga burgesyang kumprador nga kontrolon ang mga daku nga negosyo, kaptan ang pondo sang gubyerno kag mga bangko, mga kontrata sa obras publikas, ang kolonyal nga baligyaanay kag pagpakigsosyo sa mga dumuluong nga monopolyo.

Si Lucio Tan ang isa sa pinaka dalagku nga kroni/padrino nga nakapulos na sa mga tikang sang gubyerno nga paborable sa ila interes. Upod sa mga kroni/padrino ni Estrada si Eduardo Cojuangco Jr., ang pamilyang Marcos, William Gatchalian, Mark Jimenez, ang mga dalagku nga sindikato sa ismagling kag iban pa.

Katumbas sang mga polisa nga pabor sa ila interes pang-negosyo ang todo-todo nga pagsuporta sang mga kroni sa rehimeng Estrada. Upod diri ang pagbakal ni Mark Jimenez sa *Manila Times* agud mag-alagad ang pamantalaan nga ini, na daan nga kritiko ni Estrada, bilang tagapangapin sang gubyerno. Ara man ang himbunanay sang mga negosyante kag ahensya sang gubyerno nga iboykot ang *Philippine Daily Inquirer* agud pwersahon ini nga maglaylo kag mag-untat sa mga kontra-Estradang kritisismo.

Pihak-pihak ang paglupok sang reklamo sang mga reaksyunaryo nga kontra-Estrada batuk sa kroni-ismo. Indi matulon, bisan sang mga reaksyunaryo, ang pagtatap ni Estrada sa mga kilala kag ginakangil-aran nga kroni sang diktadurang Marcos, katulad ni Lucio Tan, ang tuyo nga mas buraghala operasyon sang mga dalagku nga kroni kag ang mas direkta nga pagdumala kag pag-ani ni Estrada sang benepisyong halin diri. Tanda ini sang padayon nga pagkitid sang lang-at nga pwede pagsalu-saluhan sang mga nagahari nga sahi kag sang mga benepisyong kag pribilehiyo nga kadungan sang burukratiko nga gahum.

LABI NGA GINAPAGRABE sang gubyerno ni Estrada ang burukratang kapitalismo kag kroni-ismo. Kag samtang nagadugay labi niya nga ginapalapad ang kubay sang nagahiliusa nga pumuluyo nga militante nga nagabato sa pagginahum sang iya gabok kag ginakangil-aran nga rehimeng. AB

Sa pagpungko ni Lacson bilang hepe sang PNP:

Pagbaid sa pasistang bangkil sang rehimeng US-Estrada

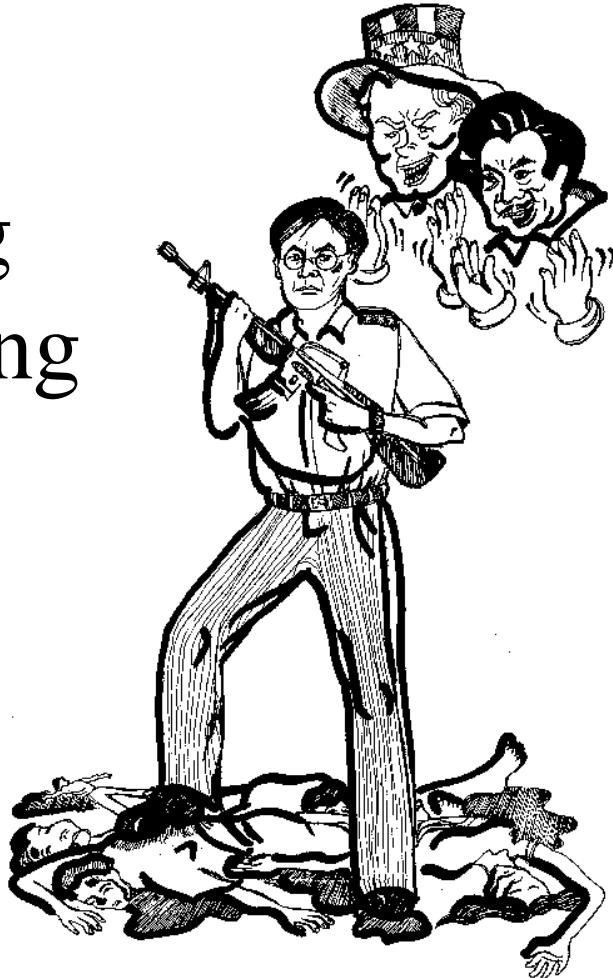
Pagpungko pa lamang ni Lacson sa pwesto, dayon niya nga ginpalutaw ang iya pasista nga bangkil. Base sa direktiba sang iya among si Estrada, gilayon niya nga ginpubaskog ang Philippine National Police (PNP) bilang pasista nga instrumento batuk sa pumuluyo kag rebolusyonaryo nga kahublagan. Ginsugo niya sa pulisia nga pasingkion ang mga kampanya nga kontra-rebolusyonaryo, liwat nga ginpatampok kag gintagaan-rason ang mga ala-Kuratong Baleleng nga pagsalbeyds kag ginduso ang mga mapamigos nga polisa tulad sang *national ID system*.

Ginpalakpakan sang nagahari nga sahi ang pagbuto kay Lacson kay salig sila nga pangapinan niya ang ila mga interes. Amo gani, bangud sa kabug-aton sang krisis sa pulitika, ang pagdetalye kay Lacson indi malikawan magtuga sang dugang nga pagkabungkag sa kubay sang PNP kag pila ka bahin sang nagahari nga sahi.

Madugo nga rekord

Si Hen. Panfilo Lacson, 51, katapu sang Class of '71 sang Philippine Military Academy nga ginapasakupan subong sang mga upisyal sang militar kag pulisia nga ginhinay sa idalum sang layi militar kag naghakos, nagpangapin kag nagtaguyod sa pasista nga diktadurang Marcos. Matapos mag-alagad sa Philippine Constabulary (PC) halin 1971, gin-asignar siya sa berdugo nga Metrocom. Diri nagsaka ang iya ranggo-halin ttinyente pakadto sa tinyente koronel. Lima ka tuig man siya sa Military Intelligence and Security Group (MISG), pangunahon nga ahensya sa pagpanilag sadto nga layi militar. Sa idalum sang MISG, si Lacson nangin direktor nga responsible sa pagtortyur sa mga katapu sang rebolusyonaryo nga kahublagan nga binihag sang diktadura.

Halin sa Metrocom, gin-asignar siya bilang pangprubinsya nga kumander sang Isabela sa diin nakipagbuligan siya sa mga dalagku nga konesyunaryo sang iligal nga pagtroso.

Direkta nga ginapahambog ni Lacson nga idolo niya si Kol. Rolando Abadilla nga masupog sa pagpasipala sa mga kinamatarung nga pangtawo kag isa sa mga ginakangil-aran nga tinawo sang layi militar. Gani sang gin-asignar siya sa Cebu pagkatapos sang iya tion sa Isabela, ginhimo didto ni Lacson ang pasista nga teror suno sa tudlo sang iya idolo nga si Abadilla. Nangin kumander man siya sang PC-INP kag nagapamuno sang Metrodiscom diri halin 1987-90. Kilala si Lacson sa Cebu bilang promotor sang mga pagsalbeyds, malaparan nga militarisasyon, tortyur kag pagtukod kag pagpalapta sang mga kontra-komunista kag panatiko nga vigilante.

Gin-asignar man si Lacson sa Laguna sadtong Enero 1992. Nangin siya kumander sang Task Force Habagat sadtong tuig man nga ato. Diri nagbaskog ang hugot nga angtanay nila ni Estrada kag ang ila himbunanay sa mga hilikuton nga sindikato. Sang mangin bise-presidente si Estrada, gin-asignar si Lacson bilang pinuno sang Presidential Anti-Organized Crime Task Force (PAOCTF) antes siya nangin hepe sang PNP.

Mga pahambog kag pasista nga padihot

Tuyo nga wala sang saysay ang pagpahambog ni Lacson nga iya pahalinon sa PNP ang mga elemento nga kriminal kag dugangan ang kampanya batuk sa kriminalidad.

Agud ipamatuod ang iya “determinasyon” nga dulaon ang kriminalidad, ginhatagan ni Lacson sang publisidad ang paglubad sa isa ka gamay nga kaso sang *kidnapping*, ang pagdakop sa mga pigaw nga pulis nga nangongotong sa mga motorista kag ang pagbuklas sa “Padlock Gang” paagi sa pagmasaker sa walo ka kuno kriminal. Pero lunsay pahambog lamang ang mga ini kay si Lacson kag ang iban pa nga upisyal sang militar kag pulis lunsay kahimbon sang, o nagapamuno mismo, sa mga nagapanguna nga sindikato nga kriminal. Ginagamit nila ang ila poder agud halungan ang ila mga iligal nga operasyon. Kon may ara man siya nga ginalagas, ini mga karibal nga sindikato, mga elemento nga nagkalas, nagaplano magkaugalingon o ginaka-hadlukan magtraydor.

Pero lagpas sa antikrimen nga pagpahambog, katuyuan ni Lacson nga ilusot kag himuong nga mabatun-baton ang “vigilantismo”—ang wala untat nga paggamit sang gahum kag kalakasan nga indi nadulogan sang, kag nagahimulos mangin, sa mga burges nga proseso nga hudisyal. Ini ang dugang nga katalagman sa pumuluyo sang pag-asignar kay Lacson bilang hepe sang PNP nga may malaba nga rekord sang paggamit sang iligal nga pamaagi tulad sang *wiretapping*, iligal nga pag-aresto, pagbibimbin, pagtortyur kag pagsalbeyds.

Segurado nga gamiton ang mga pamaagi nga ini agud panilagan, pahugon kag sugpuon ang mga karibal ni Estrada sa pulitika kag labi sa tanan, ang ligal nga demokratiko nga kahublagan sa kasyudaran sa estilo sang mga *secret marshal* sa panahon sang diktadurang Marcos (*lantawon ang kaangot nga artikulo*).

Kaangot sini, liwat nga nagtinguha si Lacson nga buhion ang *national ID system* sa pihak sang pagpakamalaut diri sang mga pwersa nga progresibo, organisasyon nga relihiyoso kag mga grupo nga nagapangapin sa mga kinamatarung nga sibil. Ginseguro man ni Lacson nga madungangan sang 60% sa isa ka tuig ang pondo para sa pagpanilag sang PNP. Nagahanda man sang P100 milyon agud makabakal sang bag-o nga mga pusil kag salakyan.

Mga maniobra sang kasakop nga Estrada-Lacson

Ang pagpungko ni Lacson bilang hepe sang PNP nagresulta kag magresulta pa sa dugangan nga pagkatunga sang pulisya labina sa kubay sang mga nagapanguna nga upisyal sini.

Madamo nga upisyal ang nagnubo ang moral sa pagtaas ni Estrada sa ranggo sang iya paborito nga super-pulis. May ara tani nga 56 nga kwalipikado nga heneral sa militar kag PNP nga pwede nga pagpilian apang sa pihak sang madungis nga rekord ni Lacson, ang naulihi pa gihapon ang gin-asignar nga hepe sang pulisya. Ini bangud segurado nga masaligan siya ni Estrada sa pagpanilag sa mga kaaway niya sa pulitika kag ginasegurado man niya nga lubos nga matatapan ang babin ni Estrada sa operasyon sang mga sindikato nga kriminal.

Samtang, naipahaboy ni Lacson sa iban nga mga lugar ang iya mga personal nga karibal. Pananglitan sini ang pagpahaboy kay Senior Supt. Eduardo Matillano sa PNP Eastern Visayas Regional Police Office Eight o PRO8. Si Kol. Reynaldo Beroya naman gin-asignar sa Mindanao.

Ginaseguro man sang kasakupan nga Estrada-Lacson nga ara sa kontrol pa gihapon nila ang PAOCTF nga sa subong ginauyatan pa gihapon nila ang pagpamuno sa mga sindikato nga kriminal sa droga, ismagling, jueteng kag iban pa nga iligal nga sugal.

Indi na maitago pa ang pihak-pihak nga kubay sang mga nagahari nga sahi kag ang pagrabe sang krisis sa pulitika. Partikular sa PNP, sanday Estrada kag Lacson mismo aminado nga ang ahensya tuman nga natungatunga. Padayon sa pag-inagaway sang kinawatan kag territoryo sang lain-lain nga paksyon sang mga sindikato nga kriminal sa sulod sang PNP sa diin mayor nga bloke ang grupo nga Estrada-Lacson. Ang mismo nga pag-asignar kay Lacson tanda sang madalum nga pagkatunga-tunga sang pulisya.

Si Lacson ang tikang sang rehimeng Estrada agud dugangan sang bangis ang pasista nga makinarya sini. Sa subong nga postura ni Lacson, nakaseguro ang rehimeng ang PNP mangin mabakud nga haligi sang pasismo sa pungsod. Apang indi sini mag-untat ang subong nga krisis sa sosyedad nga amo ang nagatulod sa pumuluyo agud magbato. AB

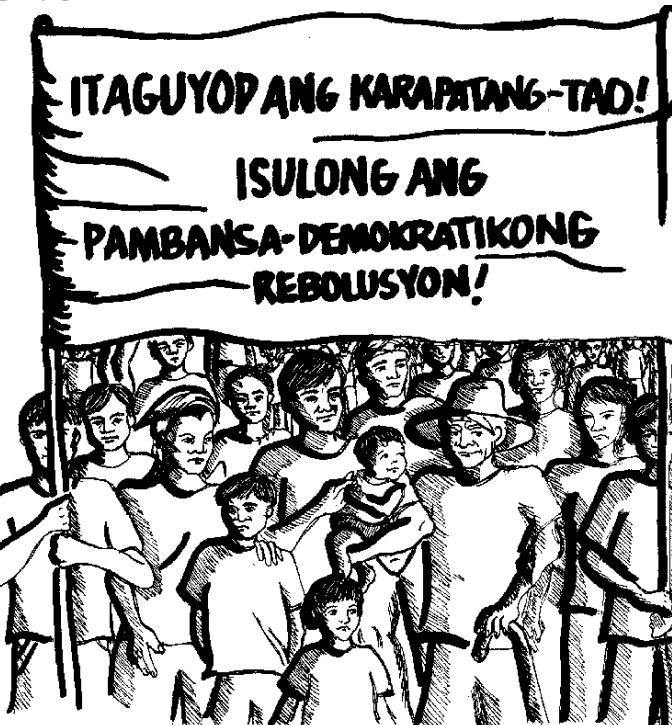
Nagabaskog nga pasismo sang rehimeng US-Estrada

Sa pangkabilugan, gamit sang rehimeng US-Estrada ang mga daan nga estilo kag taktika sang diktador na si Marcos sa paglunsar sang inaway batuk sa pumuluyo -- ang wala sang habas nga paggamit sang pasista nga kalakasan kag kakugmat agud dugmukon ang ano man nga pagpamatuk. Apang mas desperado si Estrada dulot sang krisis pangkatilingban nga indi hamak nga mas matalom kumpara sa panahon sang layi militar. Nagaresulta ini sa pagnipis sang rekursa para sa ila pasista nga inaway, mas grabe nga paksyunalismo sa kubay sang mga reaksyunaryo kag, labi sa tanan, sa mas malapad nga paghiliusa kag mas malig-on nga panindugan sang pumuluyo nga nagabato sa pagpamigos kag pagpamahog.

Labina sa kaumhan, kag bisan sa kasyudaran, padayon ang pagpamahog, pagpangwasak kag pagpangawat sang mga reaksyunaryo nga militar kag pulisia sa kabuhi kag kagamitan sang masa nga anakbalhas. Sa balayon sang plano nga ginhingadlan nga "Oplan Makabayani" (OpMak), ginapatuman sang reaksyunaryo nga estado ang bag-o nga handom nga lutuson ang rebolusyonaryo nga pagpamatuk sang pumuluyo paagi sa paglunsar sang todo-gera nga away. Wala sang duda nga bangud sa OpMak magapabilin nga masupog nga nagalabag sang mga kinamatarung nga pangtawo ang reaksyunaryo nga pulisia kag militar.

Sadtong Mayo, gindali-dali kag arbitraryo nga tinapos ni Estrada ang estoryahanay nga pangkalinungan agud ipahigad ang tanan nga sablag sa paglunsar sini sang todo-gera. Sa despersyon nga lupigon ang nagalapad nga pagpamatuk sang masa nga anakbalhas, wala untat nga ginatapakan sang pasista nga rehimeng US-Estrada. Sa Nabagatnan

Suno sa mga organisasyon nga nagasakdag sa mga kinamatarung nga pangtawo, halin sang magpungko sa poder tubtob sa sini nga Disyembre, may 562 nga nakalista nga kaso sa paglapas sang mga kinamatarung nga pangtawo ang rehimeng US-Estrada. Sa Nabagatnan

Katagalugan, 176 kaso nga gilayon ang ginpahayag. Sa Kabikulan naman, 77 kaso sang iligal nga pagpriso kag arbitraryo nga pagdakop kag siyam ka kaso sang pagsalbeyds ang nakalista sa una nga 16 bulan ni Estrada. Indi pa upod sa natungdan nga listahan ang mga kaso sang paglapas sa Tunga nga Luzon kag Nakatungdan nga Mindanao.

Linampasan sini ang una nga-tuig nga madugo nga rekord sang ginsundan nga si Hen. Fidel V. Ramos. Madasig pa nga nagadamo ang isip sang mga nakalista nga kaso sang kabastusan sang subong nga pasista nga rehimeng US-Estrada. Ang madason nga paglapas nga sakop sini nga naulihi kwarto lamang sang 1999:

Pagginahum nga militar sa kaumhan. Sa pag-abanse sang kontra-rebolusyon, wala untat ang militar sa pilipinas kag paramilitar sa propyedad sang mga mangunguma. Base sa kagawian, matuod gani nga labi pa nga nakapangingibabaw ang awtoridad sang militar sa ano man nga sibilyan nga sanga sang reaksyunaryo nga gubyerno.

Sini nga una duha ka semana sang Disyembre, 80 pamilya nga Aeta ang nadulaan ang tahanan, 10 katawo ang nasakit kag duha ang nadula bunga sang pagpapaigting sang OpMak sa mga dulunan sang Pampanga, Bataan kag Zambales.

Patraydor nga ginpangluthang sang 69th IB ang mga residente sang Sityo Pusud Gabun, Barangay Nagbuklod, Floridablanca, Pampanga matapos mapaslawan ang mga soldado sa isa ka engkwentro sa tunga nila kag sang BHB. Gin-igo sa batiis si Indong Bulong, isa ka tigulang nga Aeta. Makalipas ang pila ka adlaw tinampukan sang 50 pulis kag 30 sundalo nga ginabug-os sang 24th kag 69th IB, Scout Rangers, Philippine Air Force, Special Action Force kag Regional Mobile Group ang palibot sang Pusud Gabun. Gin-gamo sang mga ini ang eskwelahan sang himuong nga base ang buluthuan sang Nabuklod. Duha ka tanod pa sang barangay ang nadula igo nga piliton nga himuong na giya sang mga natungdan nga tropa.

Wala untat man ang militarisasyon sa Tarlac, Bohol, Nueva Vizcaya kag Mindanao. Sa Tarlac, nagatalangkas ang mga kaso sang panunog, pagpangawat, pangkastigo pagpahubog, indi pagbayad sa utang kag pangbastos, pangluthang, pangpanakit kag pagpamahog sang mga tropa sang 69th IB sa pumuluyo. Ginapahog nila ang mga tawo kag ginatagaan-rason ang pagpabilin sa lugar para sa "kalinungan kag kahim-usan" batuk sa inimbento nga sugilanon sang nagalinapta nga pugante. Ginadumilian nila nga magkaingin sa bukid ang taumbaryo agud indi kuno makadul-on sang suporta kag pagkaon sa BHB. Ginaakusahan sang 69th IB nga mga katapu sang BHB ang pumuluyo, ginatayaan kag ginapaandaman sang masaker, labina yadto nga mga nagarason.

Wala untat naman ang mga pwersa sang "B" coy sang 54th IB sa pagpamahog kag panghaharas sa pumuluyo sang Quezon, Nueva Vizcaya. Sa pihih sang petisyon sang mga taga-Sityo Totong, Barangay Bonifacio, Quezon, gindeklara ni Kapt. Donald Hongitan, kumander sang natungdan nga tropa nga militar, nga magpadayon ang mga operasyon.

Sa lain-lain nga banwa sang Bohol, nagpanao sang curfew agud wala sang upang nga makapagpatrulya ang mga tropa nga militar. Sa dalagan sang pagpapatrulya nga nakatuon sa pagpangita sang mga yunit sang BHB, tayuyon man nga nadungangan ang pumuluyo nga ginabiktima sang iligal nga pag-aresto, pagpangluthang kag pagpamahog sang mga pwersa

sang PNP kag AFP.

Sa Mindanao, tayuyon ang mabangis nga operasyon sang militar. Sini nga Nobyembre 10, sa Carmen, North Cotobato, 5,000 pumuluyo ang napilitan nga maghalin sa ila mga tahanan bangud sa makahas nga pag-atake sang mga tropa sang AFP didto. Luwas diri, kamatayon kag kahalitan ang bunga sang wala sang-renda nga pangbobomba, pangluthang kag iban pa nga biyolente nga tikang sang AFP batuk sa pumuluyo nga Moro.

Nagsakdag sa nagahari nga sahi, sa kahalitan sang pumuluyo. Sa dugang nga pagsakdag sa interes sang mga agalon nga mayduta, lokal nga kumprador kag mga dumuluong nga kapitalista, padayon nga ginamando sang rehimeng US-Estrada ang wala sang-renda nga pag-atake sang reaksyunaryo nga hangaway sa kubay sang taumbayang nagapanagil-ot sang ila mga kinamatarung.

Sini nga Disyembre 15, duha ka Manobo ang pinatay kag duha pa ang napilasan sang mga armado nga bantay sang Silangan Investors and Management, Inc. sa Quezon, Bukidnon. Sanday Eddie Suello, 28 kag Romeo Talisan, 50 nga pareho katapu sang Quezon Manobo Tribal Association (Quemtras) napatay sang sulungon sang mga armado nga bantay ang mga tumandok nga nagpanigal-ot sang ila kinamatarung sa sobra 2,000 ektarya sang duta nga palanublion. Napilasan man ang duha pa nga katapu sang Quemtras.

Sini nga Disyembre 14, sa Malaybalay, Bukidnon, 13 nagaprotestang masa ang nasakit sang bungkagon sang mga pwersa sang PNP Regional Mobile Group sang natumod nga banwa ang barikada batuk sa pagtroso. Sakay sang apat ka trak, ginpangluthang kag pinagbatuta sang mga pulis ang mga nagbarikada agud paagyon ang 22 trak pantroso sang Timber Industries of the Philippines, Inc.

Sini nga Disyembre 1, sa Digos, Davao del Sur, pinaulanan sang bala sang mga pulis ang puloy-an sang pamilyang Gonzales agud palayason ang mga ini sa ginapamanggad nila nga uma. Pagkabuas, agud piliton nga palayason ang natungdan nga pamilya hinaras sang mga pulis ang isa ka babae nga katapu sang pamilya, gin-ihaw kag ginpilasan ang pito ka baka kag siyam nga iban pa nga hayup sang mga ini.

Indi pa gihapon gin-untatan sang mga armado nga bantay ang mga mangunguma sa mga dalagku nga kadutaan sang mga asendero sa Bulacan, Pampanga, Batangas, Zamboanga del Norte, Negros Occidental, kag sa nagadamo pa nga mga prubinsya sa bilog nga

pungsod sa diin nakabantay ang pag-ilis-gamit sang mga kadutaan nga agrikultural para sa mga higante nga negosyo.

Dugang nga paglagas sa rebolusyonaryo nga pwersa; lansakang pagbasura sa pangkalibutanon nga tawhanon nga layi. May ara man o wala sang kasugot nga pangkalinungan, indi bisan san-o ginatago sang pasista nga rehimeng pagahimuon sini ang tanan, mauntat lamang ang rebolusyonaryo nga kahublagan.

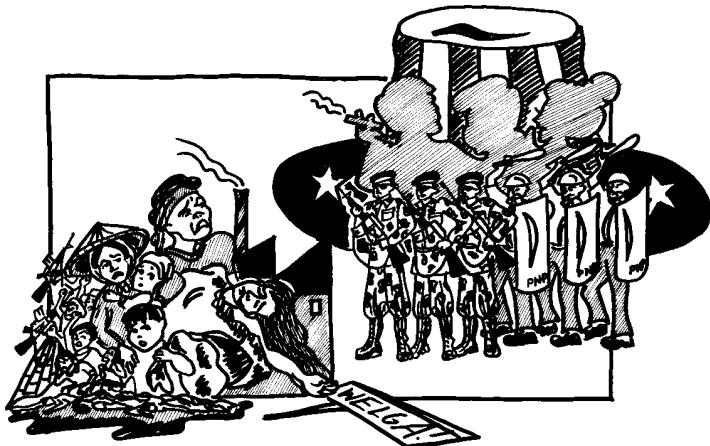
Lapnagon ang pagkuot sa mga cadre kag aktibista. Isa sa pinakaaulihi nga kaso ang madugay nga pagtago sang mga pwersa sang Military Intelligence Group (MIG) kay Ruben Saluta sang BHB-Panay. Ginkuot siya kag ang iya kaupod sadtong Nobyembre 23, apang halos isa ka bulan nga ginapangita sang mga paryente. Sini nga Disyembre 22, isa ka kuno hubon nga *vigilante* ang umako nga nagkuot sa iya. Pagkabuas, ipinamalita sang PNP-Panay nga ara sa mga kamot nila si Saluta. Maathag nga padihot lamang sang MIG ang kuno pagako sang “hubon nga *vigilante*” agud maghugas-kamot sa iligal nga pagkapot kay Saluta.

Nadula pa gihapon si Bernard Alvarez, ginadudahan sang mga militar nga upisyal sang BHB sa Bohol. Nadakpan siya sang militar sang mapilasan sa isa ka engkwentro sa tunga sang 8th Reconnaissance Group kag BHB sa Barangay Rosariohan, Batuan sadtong Agosto 15.

Indi pa gihapon natagaan-hustisia ang bilog nga patraidor nga pagmasaker sang mga pwersa sang 60th IB kanday Godofredo “Ka Paking” Guimbaolibot, isa ka isganan nga cadre sang Partido, Rolando Jubahib, isa ka hangaway, kag sa duha ka upisyal sang Bullex Mining nga kanday Mariano Diamante kag Edwin Asion sa Compostela Valley sadtong Agosto 2. Ang apat gindakop sa tsekpoynit sang mga tropa nga ginapamunuan ni Lt. Rolando Cateel, ginpapanaog sa salakyan, gindala sa malayo kag didto tinortyur kag sinalbeyds.

Ang pagdakop kag iligal nga pagpresa sang mga tropa nga militar kay Leonardo Pitao o Ka Parago sini nga Nobyembre isa pa nga palatandaan sang wala sang untat nga pagwawalanghiya sang rehimeng Estrada sa mga nabihag o nadakop nga *hors d' combat*. Lunsay kabaliskaran ini sang maayo nga pagturing kag pagtrato sang rebolusyonaryo nga kahublagan sa mga bihag sang inaway (*lantawon ang kaangot nga artikulo*).

Paglapas sa mga kinamatarung nga pangtawo sa kasyudaran. Nagapadayon ang paglapta nga paggamit sang pasista nga kalakasan sang estado batuk sa mga mamumugon, imol sa syudad, estudyante,

petiburgesya sang kasyudaran kag mga pwersa sang iligal nga demokratiko nga kahublagan.

Sini nga Disyembre 4, sinakit kag pilit nga pinalayas ang 40 katawo upod ang siyam ka empleyado sang Mondragon Leisure and Resorts Corp. sa Clark Special Economic Zone. Ginhiwat ini sa sugo sang mga nagapamuno sang pulisia sa Syudad sang Angeles kag Tunga nga Luzon.

Sini man nga naahauna nga semana sang Disyembre nga ginhingadlan nga “Semana sang mga Imol sa syudad”, may 700 pamilya ang nadulaan sang puloy-an sa Madrigal Estate, San Juan, Metro Manila. Ang Madrigal Estate nga daan nga areya sang relokasyon para sa mga biktima sang demolisyon sang rehimeng Marcos plano nga himuong nga *commercial center* ni Jinggoy Estrada, anak ni Joseph Estrada kag subong nga alkalde sang San Juan.

Sini nga Nobyembre 24, mainiton nga dinemolis sang mga soldado kag pulis ang may 105 puloy-an sa Barangay Sto. Tomas, Syudad sang Baguio, sa sugo ni Alkalde Domogan.

Sa imormal nga pagsinapol sang mga pinuno sang Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) sa Philippine International Convention Center sini man nga Nobyembre 24, may 10 katawo ang nasamaran sang kinanyon sang tubig kag ginkastigo sang mga pwersa sang Southern Police District (SPD) ang kapin sa 200 demonstrador.

Nauna diri, agud kuno “tinluan” ang Roxas Boulevard para sa natungdan nga miting sang ASEAN, pwersahan nga pinalayas ang mga imol sa syudad sa Dabudabu, Pasay sadtong Nobyembre 19. Duha ang napatay, apat ka bata ang nalipong kag isa ka tatlo kabulan nga sanggol ang napisalan sang gamitan sang *demolition team* sang tigas ang mga residente. Luwas sa SPD sang Maynila, naumid man sa pwersahan nga pagpalayas sa imol sa syudad ang Special Weapons and Tactics Team kag mga tiglawas sang Presidential Commission for the Urban Poor, National Housing

Authority kag Urban Poor's Affairs Office sang Pasay.

Sa pagpatuman sang ginapahambog nga programa sa pabalay ni Estrada, tinataya nga may isa ka milyon nga imol sa syudad pa ang palayason sa ila mga puloy-an.

Sini man nga Nobyembre 19, ginsakit kag napilasan

ang 10 estudyante nga nagasuporta sa welga sang mga mamumugon sa Shoemart (SM) North-Edsa sang bungkagon sang may 200 gwardya ang piketlayn. Apat ka adlaw antes sini, lima ka mamumugon ang napilasan sa pangpaggamo sang mga gwardya sang SM sa piketlayn. Ginbatuan sang mga mamumugon sang SM ang P115 dugang nga adlaw nga sweldo.

Samtang, mangin ang petiburgesya kag iban pa nga mga sektor sa kasyudaran wala luwas sa pagpadihot kag pagpanglupig sang pasista nga rehimeng Estrada. Pat-ud nga lagson, sa hayag man o patago nga pamaagi, ang sin-o man nga magpahayag sang saway o pagpamatuk sa reaksyunaryo nga sistema. Indi pila lang nga estudyante, empleyado, o masupog nga manugsakdag sang mga demokratiko nga kinamatarung, sambiton pa ang mga katapu sang midya, ang ginahingabot sang pasista nga estado.

Ginapasingki man sang reaksyunaryo nga pasista nga rehimeng paghingabot sa mga pwersa sang ligaal nga demokratiko nga kahublagan. Isa ka pananglitan ang iligaal nga pag-aresto kag pagreso sa mga kilalang lider sini, pareho sang ginhimo kay Vicente Ladlad sadtong Hulyo.

Sini nga Nobyembre 22, liwat nga dinukot sang MIG-Iloilo si Roberto Cabales, aktibo nga organisador sang pungsudnon-demokratiko nga kahublagan. Siya kag ang iya kaupod ginpahog nga patyon kon indi angkunon nga katapu sang BHB. Ginhilway siya pagkabuas matapos ang serye sang interogasyon. Si Cabales una nga ginkuot sadtong Hunyo kag madugay man nga ginkaptan sang MIG bisan wala sang mga asunto nga nakasampa batuk sa iya.

Nagapabilin nga nakapreso ang 139 nga detenido nga politikal, kag maathag nga pahambog lamang ang

pagpahilway ni Estrada sa napulo nga mga detenido sini nga Disyembre. Padayon naman nga nadungangan ang bilang sang mga detenido nga politikal nga pilit ginapatungan sang mga kasong kriminal. Padayon pa man nga ginadilian sang indemnifikasiyan ang mga biktima sang diktadurang Marcos samtang nga lubos nga pinabalik ni Estrada ang mga Marcos sa gahum.

Bunga ang tanan nga ini sang polisa nga kamot nga salsalon sang pasista nga rehimeng US-Estrada. Ibinasura sini ang Komprehensibo nga Kasugot sa Pagtahod sa mga Kinamatarung Pangtawo kag sa Internasyunal nga Tawhanon nga Layi (CARHRIHL) nga pinirmahan sang GRP kag Pambansang Demokratikong Prente (NDFP) sadtong 1998 antes pa man sini padayon nga untaton ang negosasyon nga pangkalinungan sadtong Mayo.

Lauman nga malampasan pa sang rehimeng US-Estrada ang mga ginsundan sini nga administrasyon sa kadamuon sang mga kaso sa paglapas sa mga kinamatarung nga pangtawo. Mga masupog nga pasista – sanday Brig. Hen. Angelo Reyes kag Dir. Hen. Panfilo Lacson -- ang ginipapungko ni Estrada sa mga pusisyon sang AFP kag PNP. Kinahanglan nga magbantay sa, kag pamatuken ang, pagtinguha nga isakatuparan ang polisa nga *warrantless arrest* kag *national identification system* kag iban pa nga pagpamigos sa kinamatarung nga pangtawo nga ginaproponer ni Lacson, subong man ang ginapilit man nga pagbag-o sang reaksyunaryo nga konstitusyon, nga lunsay nagatuyo nga wala sang-upang nga madalasa ang mga kinamatarung sang pumuluyo.

Samtang, pat-ud ang pagdugang nga kaso sang paglapas sa ila mga kinamatarung labi lamang nga magapukaw sa pumuluyo nga atubangon sang bug-os nga kaisog ang pasista nga kalakasan kag bilog nga pagpursegir nga i-abanse ang rebolusyonaryo nga paghimakas. ■

**PAT-UD ANG
PAGDUGANG NGA KASO
SANG PAGLAPAS SAILA
MGA KINAMATARUNG
LABI LAMANG NGA
MAGAPUKAW SA
PUMULUYO NGA
ATUBANGON SANG
BUG-OS NGA KAISOG
ANG PASISTA NGA
KALAKASAN KAG BILOG
NGA PAGPURSEGIR NGA
I-ABANSE ANG
REBOLUSYONARYO NGA
PAGHIMAKAS.**

Ang kinamatarung sang mga batang Pilipino

May espesyal nga kapuslanan nga na hatagan naton sang espesyal nga igtalupangod sa isyu nga ini sang *Ang Bayan* ang kahimtangan sang mga batang Pilipino. Ini sa kabangdanan nga ginakinahanglan naton nga pamatukan ang todo-largang propaganda sang reaksyunaryo nga gubyernong Estrada kag mga petiburges nga organisasyon nga kontra-komunista kag makaimperialista nga nakatuon sa paggunita sang ika-50 anibersaryo sang Convention on the Rights of the Child (CRC).

Nagalunsar ang gubyerno sang mga programang pampagwapo agud tabingan ang matuod nga kasidhiang dinaranas sa miserable nga kahimtangan sang mga bata sa Pilipinas kag ang direkta kag indi direktang papel sini sa pagpamigos kag paglapas sa mga kinamatarung sang mga bata. Pilit nga pinupunit ang relasyon sang mga palaligban kag pagpamigos nga dinaranas sang mga bata sa kabudlayan kag kabulukan sang sistema nga pangkatilingban agud palabasing sasapat na ang mga proyektong pang-“buhat sa kaluoy” agud sabton ang kinahanglanon sang mga bata kag sang ilang ginikanan.

Bangud indi ubos-ubos nga mapagtakpan ang mga kasal-an sini, labina ang pagtarget sa mga bata sang ginpatigayon nanday nga kontra-rebolusyonaryo nga inaway, ginapalutaw sang gubyernong Estrada ang paltik nga isyu sang polisa nga pagrekulta sang Bagong Hukbong Bayan sang mga hangaway nga bata sa pagtinguha nga pukanon ang padayon nga nagalapad nga suporta sang pumuluyo nga Pilipino sa armado nga paghimakas kag hagisan sang

putik ang nagapataas nga prestihiyo sang Partido kag rebolusyonaryo nga kahublagan sa larangan sang diplomasyang internasyunal.

Agud padayon nga mapasinungalingan ang gabok nga propagandang ini sang gubyernong Estrada, ginabantala naton diri ang pahayag sadtong Agosto 30 sang Komisyong Militar ng Komite Sentral ng Partido nga naglilinaw sa madugay sang may epektibidad nga polisa sang Partido kag Bagong Hukbong Bayan nahanungod sa rekitiston minimum nga edad sang nirerekrut nga mga hangaway sa BHB. Pakadto man sa katuyuan nga palig-unon kag kapin nga ipaathag ang polisa nga ini, ginpagwa sang Komiteng Tagapagpaganap ng Komite Sentral ng Partido (KTKS) sadtong Oktubre 15 ang memorandum nahanungod sa “Minimum nga Rekitiston Edad para sa mga Hangaway sang BHB” nga ginabantala man naton diri. Nagaserbi man ang mga ini bilang paalala sa tanan nga yunit sang BHB.

Ginalaragway sang mga kaangot nga artikulo nahanungod sa kahimtangan sang mga mamumugon nga bata kag nahanungod sa pasismo sa kaumhan ang pagpamigos kag pandarahas sang reaksyunaryo nga estado batuk sa mga bata. Ginapakita sang mga artikulong ini kon ngaa magapabilin nga pigos ang mga bata samtang nagaluntad ang manugpigos sang sistema nga malakolonyal kag malapyudal; kag kon ngaa laksa-laksang mga bata kag pamatan-on ang buong-kapagsik nga humahanay agud mapabilang sa rebolusyonaryo nga kahublagan. Dulot sang dinaranas nanday nga kaapihan, gilayon nila na tanging ang paghilusa sang pumuluyo kag sang rebolusyonaryo nga kahublagan ang magseguro nga maathag ang buasdamlag para sa mga bata. ■

Tungod sa malaparan kuno nga pagrekulta sang BHB sang mga batang hangaway

Komisyong Militar ng Komite Sentral

Partido Komunista ng Pilipinas

30 Agosto 1999

Ang mga bata kag pamatan-on mga sektor sang Akatilingban nga ginabilang sang rebolusyonaryo nga kahublagan nga dapat pukawon, organisahon kag pahulagon para sa rebolusyon. Milyun-milyong bata kag pamatan-on nga anak sang mga mamumugon, mangunguma kag iban pa nga ginahimuslan kag ginapigos ang ginatiklod sang garok nga nagahari nga sistema nga malakolonyal kag malapyudal sa tuman nga kaimulon, pagkaulipon kag madulum nga buasdamlag.

Natawo sila nga ginapabudlayan sang subong nga masupog nga reaksyunaryo, papet, kontra-demokratiko kag kontra-masang rehimeng US-Estrada. Sa polisa sang imperyalistang “globalisasyon” kag todo nga denasyunalisasyon, deregulasyon kag liberalisasyon— sila kag ang ila mga amay kag iloy wala sang-kaluoy nga ginapabay-an sa kasakiman sa higante sobra nga tubo sang dumuluong nga monopolyong kapital kag pagpangsuyop sang mga lokal nga daku nga burgesyang kumprador kag sahi nga agalon nga maylupa. Biktima sila sang lapnagon nga mga kampanya kag operasyong militar sang Armed Forces of the Philippines-Philippine National Police (AFP-PNP) nga ginakatumpukan sang mga pilit nga pagpahalin, pagkontrol sa pagkaon kag populasyon, wala untat nga pagpanganyon kag pagpamusil, mga iligal nga pagpanghalungkat kag pagpang-aresto, kag iban pa nga klase sang pasista nga pagpang-abuso kag pagpamahog.

Ang rebolusyonaryo nga kahublagan sa pagpamuno sang Partido Komunista ng Pilipinas, ang Bagong Hukbong Bayan sa partikular, isa ka bata nga kahublagan. Mga pamatan-on nga ara sa paghinupang sang gulang ang nagabug-os sang daku nga mayorya sang mga cadre, katapu, upisyal kag hangaway sang rebolusyonaryo nga kahublagan. Nagakabagay lamang ini. Sa kasaysayan sang nasyon paliwat-liwat nga ginpamatud-an sang pamatan-on nga sila ang pinakaluwag kag pinakainteresado sa rebolusyonaryo

nga pagkambyo kag pag-abanse. Kinahanglan man ang kapisan sang pamatan-on kag ang mapag-on nga pagsalig nila sa buasdamlag para sa paghimud-os sa paghimakas sa pihak sang tuman kadamo nga kabudlayan kag pagtilaw. Isa ka talalupangdon sang kadalag-an sang Ikaduha Dungganon nga Kahublagan sa Pagpanadlong ang liwat nga pagpagsik sang pagbuylog sang mga pamatan-on sa rebolusyonaryo nga paghimakas kag ang talalupangdon sang pagdaku sang numero sang bag-o nga dugo sa mga bug-os nga panahon nga pwersa sang kahublagan.

Kadungan, muklat ang Partido, BHB kag kahublagan sa kabilugan sa mga partikular nga tindog kag kinahanglanon sang mga ara sa malinghod nga gulang, labina ang mga bata. Ginabug-os man ang kahublagan sang lain-lain nga tipo sang organisasyon kag pwersa nga militar kag indi militar kag nagapartisipar sa lain-lain nga tipo sang aktibidad kag paghimakas nga armado kag indi armado, ligal kag iligal, sa larangan nga pulitikal, ekonomiko, kultural, pang-organisasyon, pangkalusugan, militar kag iban pa. Gani samtang ubos-masarangan ginapa-upod sila sa rebolusyon, ang mga malinghod nga gulang hungod nga ginakuha sa mga hilikuton nga pangkombat kag pangmilitar. Ang mga bata ginaorganisar sa idalum sang pag-inakop sang rebolusyonaryo nga organisasyon sang kababainhan agud hatagan sang espesyal nga igtalupangod ang ila mga kinahanglanon sa ikaayong lawas kag edukasyon nga tuman nga ginapabay-an sang mga reaksyunaryo nga nagahari nga sahi.

Hungod nga nagasunod ang rebolusyonaryo nga kahublagan sa mga internasyunal nga layi kag pagsulundan sa inaway, nga naga-dili sa pagrekulta sang mga batang wala pa nga 15 tuig nga gulang para sa mga hilikuton nga pangkombat. Kapin pa diri, sadtong 1988 naghimo sang maathag nga desisyon ang Kawanihan Pampulitika ng Komite Sentral ng Partido nga nagatakda sang indi padalum sa 18 tuig nga gulang ang pwede rekrutin sa mga yunit nga pangkombat sang

BHB. Ang halambalanon nga ini kag iban pa nga halambalanon sa pagrespeto sa mga kinamatarung nga pangtawo sinakop sang una halintang sang estoryahanay sang kalinungan sang GRP kag NDFP kag sang Komprehensibong Kasugot (CARHRIHL) nga gin-aprubahan kag ginpirmahan sang duha ka bahin pero ginapangindian nga ipatuman sang rehimeng Estrada.

Samtang ginabalewala ang sala kag ginabalik sa gahum ang mga Marcos kag mga pinakagrabe nga tagalapas sa mga kinamatarung nga tawo sa Pilipinas, ang grupo nga Estrada kag ang mga idu-ido sini sa AFP kag PNP pilit nga naga-imbento sang isyu sang paglapas kuno sang BHB sa mga kinamatarung sang tawo sa forma sang malaparan nga pagrekut kuno sang mga batang hangaway. Tubtob sa subong, wala naipakita kundi pila ka hamulag nga kaso sa pila ka baw-ing nga lugar nga ang mas madamo mga biktima sang mga iligal nga pag-aresto kag paltik nga pasupil nga mga katapu sang BHB. Madugay nga ginawi sang AFP kag PNP nga ginapasupil nga mga katapu sang BHB kag tamnan sang paltik nga ebidensya nga pusil bisan ang mga katapu sang mga organisasyon nga masa nga indi armado kag indi pangmilitar kag mangin ang mga elemento nga ara sa ligal nga kahublagan nga demokratiko. Ginalauman sang Partido kag BHB nga indi mag-untat, sa baylo mas magrabe pa ang panghikay kag pang-tsismis sang reaksyunaryo kag pasista nga rehimeng US-Estrada samtang ila ginapasingki ang militarista nga Oplan Makabayani (Makibanwahanon) nga nagatuyo nga pauntaton ang armado nga inaway sa pungsod paagi sa kamot nga salsalon.

Ginapamatud-an sang mga datos nga ang BHB sa kabilugan nagatuman sa mga internasyunal nga layi kag pagsulundan sa inaway lakip ang pagbalabag sa pagrekut sang mga bata sa mga hilikuton nga pangkombat. May maathag nga kaugalingon nga mga internal nga pagsulundan man ang Partido Komunista kag ang BHB tungod sa pagpatuman sini. Sa tinion nga ini liwat nga ginapanahumdom sang Komisyong Militar ng Partido kag Pembansang Pamatnugutan sa Operasyon sang BHB ang tanan nga kumand kag yunit sang BHB sa lain-lain nga ayon sa nasyon nga hugot ang pagpatuman sang polisa sang Partido kag solundan sang BHB kaangot sini.

Ibuyagyag kag pamatukan ang wala untat nga pagpamigos kag pagpanghimulos sa mga pamatan-on sang imperyalismo nga US kag mga nagahari nga sahi nga kumprador burgesya kag agalon nga maylupa! **AB**

**Dugangan ang pagpamuklat
sa mga bata kag pamatan-on
para sa rebolusyon!**

Pila ka malahalon nga impormasyon

Ang mga bata. Apatnapu kag ima ka porsyento (45% o halos 33 milyon sa pumuluo nga Pilipino mga bata, edad 17 panubo. Kadam-an nga bahin o 13.85% sini may 0-4 nga tuig.

Ikaayong lawas. Sa tagsa ka 1,000 sanggol nga ginabun-ag, halos 43 ang dayon nga mapatay dulot sang sakit, malnutrisyon, kawad-an sang serbisyo nga medikal kag iban pa. Kapin 28% sang mga bata nga may edad lima panubo ang naga-agì sang grabe nga malnutrisyon. Tatlumpung porsyento (30%) nga may edad lima ka tuig panubo ang listahan nga kuritot ang panglawason. Apatnapu kag siyam ka porsyento (49%) sang tanan nga mga lapsag kag 26% sang mga bata nga may edad isa tubtob sa anum ka tuig ang may anemya dulot sang kakulangan sang iron.

Kawad-an sang edukasyon. Animnapung porsyento (60%) sang mga bata nga nagasulod sa elementarya naga-untat pag-abot sa ikaduha nga halintang dulot sang mataas nga gastos sa mga kaangot nga kinahanglanon subong sang baon, mga libro, sari-sari nga bayaran sa eskwelahan, pamasahé kag iban pa. Labi nga gumagamay ang ila tsansa nga makasulod sa hayskul o kolehiyo dulot sang tuman kataas nga matrikula kag gastuson sa pagtuon. Kapin sangkatlo sang 42,000 barangay sa bug-os nga pungsod may mga eskwelahan nga elementarya nga indi kumpleto ang anum ka halintang. Subong man, kulang nga kulang ang mga manunudlo. Pitumpung banwa lamang ang may mga eskwelahan nga hayskul. Labi nga diotay ang mga eskwelahan nga pangkolehiyo.

Pag-unat sang tul-an. Temprano nga nagasulod sa hangaway nga paggawa ang mga bata nga Pilipino. Sa edad lima o anum, kinaandan nga pinatrabaho ang isa ka bata agud magbulig sa iya pamilya (lantawon ang kaangot nga artikulo). Mas grabe pa, may ara nga mga bata nga natulod sa prostitusyon kag sekwal nga ginaabusar.

Lima tubtob sa 5.7 milyon sang tanan nga mga bata nagtatrabaho, upod ang 25,000 bata nga kabulig. Tinatantya nagalab-ot sa 1.5 milyong bata ang nagalibod sa mga kalsada sang mga sentro nga syudad sa Pilipinas. Diri, may ara nga 60,000-100,000 bata nga nangin biktima sang prostitusyon kag kinakasangkapan sang mga kriminal nga sindikato. **AB**

Memorandum nahanungod sa minimum nga rekisitong edad

Komiteng Tagapagpaganap ng Komite Sentral
15 Oktubre 1999

Para sa tanan nga organo sang Partido kag kumand sang Bagong Hukbong Bayan:

Ginapahibalo ang sumusunod para makagiya sa mga natungdan :

1. Sa idalum sang Internasyunal nga Tawhanon nga Layi, partikular ang Artikulo 77, ikaduha nga parapo sang Protocol I sang Hunyo 8, 1977 bilang dugang sa Geneva Conventions sang Agosto 12, 1949 kag kaangot sa Proteksyon sang mga Biktima sang Internasyunal nga mga Armado nga Pamatukan, ang magkatabok nga babin sa armado nga pamatukan "magtingihu nga hatagan sang prayoridad ang pinakatigulang sa pagrekulta sa kubay sang mga tuig nga tumuntong sa edad 15 pero indi pa tumuntong sa edad 18 (...)."

Sa idalum sang Artikulo 4, ikatlong parapo sang Protocol II bilang dugang sa Geneva Conventions, ang mga bata nga indi pa naga-abot sa edad 15 indi pagatugutan nga magpartisipar sa inaway. Sa idalum sang Artikulo 4, ikatlo nga parapo, letra "d" sang Protocol II, ang mga bata nga nadakop nga wala pa ang edad 15 nga direkta nga nagpartisipar sa inaway, sa pihak sang pagdumili diri sa Artikulo 4, ikatlo nga parapo, letra "c" sang natungdan nga Protocol magapabilin nga sakop sang espesyal nga proteksyon nga ginahatag sa mga bata sa Artikulo 4, ikatlo nga parapo.

2. Sa idalum sang Kumbensyon sang United Nations Nahanungod sa Mga Kinamatarung sang mga Bata, nga gin-aprubahan sadtong Nobyembre 20, 1989, ang mga bata ginahatagan sang espesyal nga mga kinamatarung tubtob sa edad 18 kag ang minimum nga dulunan nga edad nga ginatalana para sa pagpartisipar sang mga bata sa inaway 15 tuig nga gulang.
3. Ang International Committee of the Red Cross kag ang Red Crescent Movement nagapanawagan

para sa pagpahnugot sang isa ka opsyunal nga protocol kaangot sang Kumbensyon sang United Nations Nahanungod sa Mga Kinamatarung sang mga Bata nga nakatuon pa partikular sa pagdumili sa pagrerekulta sang mga batang wala pa sa 18 tuig nga gulang sa mga armado nga pwersa kag mga armado nga hubon kag sa ila pagpartisipar sa mga inaway. Ang tanyag nga opsyunal nga protocol indi pa ginpanugot kag nagadala sang indi maathag nga mga tinaga, tulad sang "direkta kag indi-direkta nga pagpartisipar" kag "mga inaway".

Tubtob sa subong, ang nagaluntad nga mga internasyunal nga layi nga tawhanon kag sang mga kinamatarung sang-tawo nagapanahugot sa pagrekulta sang mga tuig nga ara sa tunga sang edad 15 kag 18 bilang mga kombatant sa ano man nga babin sa armado nga inaway.

Ang Partido Komunista ng Pilipinas, ang Bagong Hukbong Bayan kag ang Pambansang Demokratikong Prente ng Pilipinas nagarespeto sa nasiling nga layi kag nagsasapara sa sumusunod: sa kamatuoran nga ang BHB naga-abanse sang isa ka inaway banwa, sa brutalidad sang iya kaaway nga nagapatuman sang mga akto sang agresyon batuk sa pumuluyo sa iya territoryo, kag tanan nga tawo, ano man ang edad may duna nga kinamatarung sa pagpangapin sa

kaugalingon. Bug-os nga komunidad responsible sa ila internal nga seguridad kag pwede magpatuman sang pagpangapin sa kaugalingon batuk sa nananalakay sa ila.

Base sa nagaluntad nga internasyunal nga layi nga tawhanon kag sang mga kinamatarung sang-tawo, gin-aprubahan sadtong 1988 sang Kawanihang Pampolitika ng Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas ang polisa nga nagdumili sa pagrekulta sang mga bata nga wala pa ang edad 18 bilang mga regular nga kaanib o armado nga hangaway sang mga yunit pang-kombat sang BHB. Padayon naton nga ginasakdag ang nasiling nga polisa kag liwat nga ginasulit ini subong sa atubang sang ginpagrabe nga kampanya nga psywar sang reaksyunaryo nga gubyerno.

Dugang pa, gina-ilisan namon ang Punto 1 sang Ikatlong Alituntunin sang Basehan nga Mga Alituntunin sang Bagong Hukbong Bayan nagasaad sang subong sini :

Punto 1. Sin-o man nga maayo ang lawas, ano man ang gulang, kasarian, lipi, nasyunalidad o relihiyon, may ikasarang nga magbato kag handa magpar-tisipar sa malawigan nga armado nga paghimakas batuk sa reaksyunaryo nga gahum nga estado pwede mangin katapu sang isa ka pangbato nga grupo sang Bagong Hukbong Bayan.

Ang gin-amydaran nga Punto 1 sang Ikatlo nga Alituntunin nagasaad sang subong sini magsugod subong :

Punto 1. Sin-o man nga indi mag-idalum sa edad 18, may maayo nga panglawason kag pamensaron, ano man ang kasarian, lipi, nasyunalidad o relihiyon, may ikasarang nga magbato kag handa magpartisipar sa armado nga paghimakas batuk sa reaksyunaryo nga gahum nga estado, pwede mangin kombatant o katapu sang isa ka pangbato nga yunit sang BHB.

Sin-o man nga indi mag-idalum ang edad sa 15

pwede mabaton bilang mga treyni o apprentis sang BHB kag pwede sa pagpangapin sa kaugalingon, milisya o iban pa nga indi pang-kombat nga mga yunit kag hilikuton.

Sa mga kasos sang pagpanalakay o pagsulod sang kaaway sa territoryo sang demokratiko nga gubyerno nga banwa, tanan nga kapin sa edad 15 pwede mamobilisa para sa pagpangapin sa kaugalingon, sa kundisyon nga pagahatagan sang prayoridad sa distribusyon sang armas para sa pagpangapin sa kaugalingon ang pinakatigulang sa kubay sang mga wala pa ang edad 18 pero lapaw na sa edad 15.

Ang natungdan nga amyenda gilayon nga ma-implementar.

Ang BHB hugot nga nagasunod sa mga prinsipyos kag mga instrumento sang internasyunal nga layi nga tawhanon kag sang mga kinamatarung nga pantao. Dapat naton nga ibuyagyag ang malisyoso nga kampanya nga propaganda sang kaaway nga ang BHB sistematiko nga nagarekluta

sang mga bata nga wala pa ang edad 15 agud mangin kombatant.

Dapat ipamalaut ang praktis sang kaaway sang pagpatay sa mga bata nga wala pa ang edad 15 kag pagkatapos ipaggua nga sila mga armado nga hangaway sang BHB o indi gani ang pagkidnap, pagtortyur, pagpamahog kag pamwersa sa ila nga aku-on nga sila mga kombatant sang BHB kag pagpriso sa ila sang wala sang taning kag pagtrato sa ila sa mapintas kag mapanghuya nga pamaagi.

Ginahangkat namon ang GRP nga tindugan ang iya kaugalingon nga pirma sa Komprehensibo nga Kasugot sang GRP-NDFP sa Pagrespeto sa mga Kinamatarung nga Pangtawo kag Internasyunal nga Tawhanon nga Layi kag sigun sa pagpatuman sang GRP-NDFP Joint Monitoring Committee sa diin mailatag ang mga reklamo o magkadto sa diretso sa nagakadapat nga internasyunal nga korte sang layi kag magsampa sang reklamo batuk sa ano man nga ginasiling nga paglapas sa Geneva Conventions kag sa Protocol I kag II. **AB**

Ang pag-oorganisa sa mga bata

Ang pagpurseg i sa rebolusyonaryo nga paghimakas halad naton sa mga bata kag sa mga madason pa nga kaliwanan sang masa nga anakbalhas. Gani ginahatagan naton sang espesyal nga igtalupangod ang pagtatap kag pagbantay sa mga bata bilang mga pinakapalangga nga anak sang rebolusyon. Ginatrato nga bahin sang katungdanan sang mga yunit sang Partido, labina sa hangaway sang banwa kag mga organisasyon nga masa, ang pagbilog sang mga asosasyon nga pambata kag paghiwat sang mga aktibidad nga nakatuon sa kinahanglanon sang mga bata sa larangan sang ikaayong lawas, literasi, kultura, pulitika kag ekonomiya.

Nagaalagad ini sa pagpalapad kag pagpadalum sang rebolusyonaryo nga baseng masa kag sa pag-abanse sang demokratiko nga rebolusyon nga banwa.

Sa subong, sa kaumhan labi nga makusog ang inagihan sa pag-organisa sang mga bata. Diri ginabilog ang hubon sang mga bata sa inisyatiba sang mga komiteng pang-organisa sa baryo. Ginadumalaan kag ginagabay an sang hubon o komite sang kababainhan o pamatan-on ang hubon sang mga bata. Ginatinguhua nga ipa-intinde sa mga bata nga sa rebolusyon lamang matapos ang sistema nga pangkatilingban nga tumatapak sa ila mga kinamatarung bilang mga bata kag nagapigos sa bilog nga pumuluyo. Ginhiwat ini sa lain-lain nga mga pamaagi nga angkop sa mga bata.

Ang mga bata ginatudluan magbasa kag magsulat. Ginatudlo man sa ila ang mga basehan nga kinaalam nahanungod sa kalikasan kag syensa. Ginatinguhuan nga mag-angkon sang mga proyektong pangkomunidad agud mahatagan ang mga bata sang matinlo nga palibot, basehan nga serbisyo nga medikal kag maayo nga pagkaon. Nagalunsad sang lain-lain nga mga paindis-indis kag hampang pambata agud magbulig sa pagpanday sang mapisik nga panglawason kag pagdebelopar sang batasan sang pagbuligay kag pagpalangga sa isigkatao.

Ginatudluan man ang mga bata nga maghimo sang mga simple nga katungdanan sa rebolusyon kasubong sang paghanas sa ila sa pagkanta sang mga rebolusyonaryo nga tono, pag-istorya sang mga sugilanon o binalaybay sang paghimakas kag pagsinggit sang mga islogan labina sa mga aksyon

masa nga ginabuylugan nila kag sang ila mga ginikanan. Nagahimo man ang mga bata sang tuman kabalar nga katungdanan sa pagpaabot sang mga mensahe nahanungod sa hulag sang mga kaupod kag mga organisasyon nga masa kag sa aktibo nga pagbulig sa hilikuton nga pamproduksyon.

Samtang hungod nga ginahalin ang mga bata sa hilikuton nga pangkombat kag pangmilitar, ginapaintinde sa ila ang kahulugan kag kinahanglanon para sa armado nga paghimakas, ang gabok nga kinaiya sang reaksyunaryo nga hangaway kag ang dungganon nga kasaysayan kag hangad sang hangaway sang banwa. Sa pinakasimple, ginatudluan ang mga bata sa pamaagi sang likom nga hulag, upod na ang paghalong sa pila ka delikado nga impormasyon pareho sang ano man nga nahanungod sa katapuan sang mga komite kag hulag sang mga hangaway sa ila lugar.

Ang mga bata nga biktim a sang panpamigos sang reaksyunaryo nga militar gilayon nga ginatatap kag ginatagaan-atensyon agud bulngon ang ila mga pilas kag matuytuyan sila sa pagpangbabaw sa troma. Ang ginapakita nila nga kapag-unon sa atubang sang kabudlayan ginatagaan-dungog kag ginasakdag nga huwaran.

Ginahatagan man sang espesyal nga atensyon ang mga anak sang mga hangaway. Ginabuligan sang mga rebolusyonaryo nga komite sa baryo ang mga pamilya pareho sang mga hangaway kag mga rebolusyonaryo nga martir sa abot-masarangan nga pagtinguba nga masabat ang ila pinakabasehan nga mga kinahanglanon.

Sa tunga sang krisis kag pagpamigos sang reaksyunaryo nga gubyerno sa pumuluyo kag mga bata, madasig nga nagasingki ang rebolusyonaryo nga pagpamatuk sang masa nga anakbalhas.

Kadungan sang tayuyon nga pag-uswag, paglapad kag pagdalum sang rebolusyonaryo nga baseng masa sa bilog nga pungsod ang dugang nga pagdamo sang mga bata nga nagahakos sa rebolusyon bilang pagtuman sa ila handom sang isa ka hilway, matarung kag malinong nga buasdamlag para sa bilog nga pumuluyo. **AB**

Ang miserable nga kahimtangan sang mga mamumugon nga bata sa Pilipinas

Nagalab-ot sa 5.7 milyon nga bata ang nagatrabaho bilang mga mamumugon agud sakdagon ang ila mga kaugalingon kag ang ila pamilya. Indi pa upod diri ang linibo nga indi nakalista nga mga migrante nga mamumugon nga mga bata. Ang mga mamumugon nga bata may edad nga 17 anyos panubo, bug-os nga panahon nagatrabaho kag nagapartisipar sang mga hilikton nga nagadugay o nagaguba sa ila pisikal, emosyunal kag sikolohikal nga pag-uswag.

Kalabanan sang mga mamumugon nga bata makita sa mga plantasyon kag asyenda; sa mga balay nga sakop sang *out-jobbing* sang pila ka pabrika; kag sa mga mala-impyerno nga mga gagmay nga pala-obrahan nagalalapta sa bilog nga Pilipinas. Nagatrabaho man sila bilang mga kabulig kag ang iban ara sa mga kalsada, nagakabuhi paagi sa paglibod kag subong man sang prostitusyon. Bangud wala sang kaseguruhan kag kinaandan nga iligal nga ineempleyo, indi hamak nga mas grabe ang pagpanghimulos kag pagpangabudlay nga gina-agyan sang mga mamumugon nga bata sa mga lugar nga ini. Nagatrabaho sila sa pinakagrabe nga kundisyon sa paggawa kabaylo sang kapudyot gid nga sweldo, kon may ara man.

Ginadili-an man sa layi ang paggamit sang kusog-pagtrabaho sang mga bata, nagbulag-bulagan ang reaksyunaryo nga gubyerno sa buraghul kag wala sang pagtahud nga paglapas diri sang mga kapitalista kag asendero. Pagkamatuod, ang pagtulod sini sa “globalisasyon” kag nagapakig-unahan sa iban pa nga atrasado nga banwa nga malakolonyal sa pag-agda sang pinakamanubo nga sahod sa mga dumuluong nga kapitalista, pag-ganyat sa naandan sang paggamit sang mga mamumugon nga bata nga kalabanan nagabaton

sang pila ka mas manubo sa minimum sahod. Labi nga nagagrabe ang ila miserable nga kahimtangan nga gintulod sang atrasado nga produksyon kag katilingban nga ginapabudlayan sang tigulang nga pyudalismo kag imperyalismo.

Mala-ulipon nga kahimtangan

Napakabarato, kundi man masyado sa kanubuon ang presyo sang kusog-pagtrabaho sang mga bata. Bangud sa grabe nga kinahanglanon, madamo sa ila ang naga-obra kabaylo sang senti-sentimos nga sweldo. Ang iban sa ila nagatrabaho bilang bayad sa mga utang sang ila mga ginikanan o masarangan naga-upod sa trabaho sang ginikanan sang nga indi nagabaton sang kaugalingon nga sweldo. Madamo ang ginapwersa nga magtrabaho sang lagpas sa walo ka oras sang pagtrabaho sa isa ka adlaw kabaylo sang pagkaon, puluy-an kag pila ka pagkabutang.

Sa industriya sang bayo, kinaandan nga nagatrabaho ang mga bata, edad 11 tubtob sa 14, sa ila mga balay o pabrika sa sulod sang 11 oras sa isa ka adlaw. Ginasuhulan lamang sila sang sangkatlo sa gintalana nga minimum. Yadto nga mga nakaistar man sa sulod sang mga gagmay nga pabrika ginapapabayad pa sang arkila. Ginabuhinan man sa ila sweldo ang gastos sa mga gamit kasubong sang hilo, dagom kag iban pa kag sa paghimo sang mga makina.

Sa mga pala-obrahan sang mwebles nga ratan kag kahoy, ginasuhulan ang mga bata sang P15-P25 kada adlaw. Ang iban naman ginabayaran sa kada panid sang ila ma-obra. Ang mga bata sa minahan nagabaton lamang sang P40-P50 para sa bilog nga adlaw nila nga paghakot sang mga sako sang bato nga-mina. Ang mga ara sa edad ginasuhulan sang P250-P400 sa kada adlaw.

Sa mga plantasyon sang utan sa Naaminhan nga Luzon, nagatrabaho ang mga bata halin Lunes tubtob sa Sabado sa sweldo nga P25, mas manubo pa sa katunga sang sweldo sang ara sa edad nga mamumugon sa uma. Sa mga plantasyon sang tubo, mga bata ang naga-utod sang hilamon kabaylo sang pila ka sentimo sa isa ka adlaw. Pag-abot nila sang 12 tuig ang edad, nagaumpisa nga natawo nga magtabas sang tubo kabaylo sang sinentimos nga sweldo.

Sa pangisda nga sistema nga *muro ami*, indi ginasuhulan ang mga bata hasta indi nila makumpleto ang napulo ka bulan nga kontrata sa lawod. Ang isa ka pudyot nga sweldo ginabuhinan pa ang gastos sa pagkaon samtang ara sa barko, sweldo sang tagaluto, arkila sa mga gamit kag gastos pangmedikal. Doble pa ang ganansya sang komersyante kay may daku nga tubo sa presyo sang mga ginagastos ini. Samtang kalabanan nga nagalab-ot sa 30-40% ang ginabuhin, may mga kaso nga nagalab-ot ini sa 100%, kag kaisa sobra pa gani kag napilitan magpasakop liwat ang mga bata sa madason nga napulo ka bulan nga operasyon agud mabayran ang ila mga utang.

Ang mga bata nga kabulig, edad 10-17, nagaserbi sa ila mga amo sang kapin 15 oras kada adlaw, pito ka adlaw sa isa ka semana, kag nagabaton lamang sang mas manubo pa sa sangkatlo sang gintalana nga minimum.

Sapatnon nga kundisyon sa pagtrabaho

Nagatrabaho ang mga bata nga mamumugon sa idalum sang pinaka magrabe nga kundisyon sa pagtrabaho nga mapintas nga kahalitan sa ila malinghod nga kalawasan kag pamensaron. Mahigko kag magutok ang ila ginasudlan nga mga trabaho o lugar sang ginatrabahu-an. Masami nga wala sang maayo nga pasilidad kag bentilasyon ang mga ini. Kalabanan wala, kag kon may ara man kulang, ang mga mekanismo kag proteksyon nga makaseguro sang ila kaluwasan samtang nagatrabaho. Mas grabe pa, madamo sa ila ang nagatrabaho sa tuman kapeligroso nga hilikuton kasubong sang *underground mining*, sa diin sila naka-haklo sang makahililo nga kemikal kag malapit sa mga dalagku nga makinarya nga makatalagam para sa ila.

Mas bulnerable ang delekado nga lawas sang mga bata sa mga mabug-at nga hilikuton kag delikado nga kundisyon sa pagtrabaho. Mas dali nga makapoy ang

ila mga gagmay nga lawas sa hilikuton nga paliwat-liwat kag nakaubos-kusog, labi pa kag naga-antos sila sa malnutrisyon. Wala sila sang hinulong-ong sa mga kinahanglan nga proteksyon agud mapangapinan ang ila kaluwasan, kag kon subong sadto nga mas permi nga magkasakit kag maaksidente sangsa sa mga ara sa edad na. May ara nga mga napatay dulot sang sakit, kakapoy o aksidente nga dala sang ila mga trabaho.

Kinaandan nga ginareklamo sang mga bata nga nagatrabaho sa mga gagmay nga pabrika ang palangsakit sang likod kag mata kag pagpanig-a sang kamot kag batiis. Ang permi nga eksposyur sa nakahihiilo nga kemikal nagaresulta sa sakit sa panit, baga kag mata.

Sa *muro ami*, ang mga bata wala sang gamit kundi kahoy nga gagels (*wooden goggles*) ginapasalom sa kadalumon nga 100 talampakan. Bangud diri, nagalupok ang dulongan nila. Dulot sang paliwat-liwat kag malawig nga pagtener sa mahigko nga tubig, madali sila nga malatnan sang mga sakit pareho sang tipus. Delikado sila sa mga bagis kag iban nga mga dalagku nga isda.

Ang mga bata nga nagatrabaho sa mga plantasyon kag asyenda nakabatyag sang palanakit sang likod kag nagatig-a sang batiis kag kamot. Masami sila nga napisilan kag sa pila ka kahigayunan, nagkakaroon sang permanente nga balatian o kahalitan sa lawas (pagkutod sang tudlo o kamot) dulot sang paggamit sang matalom nga gamit pantalamnan.

Dugang sa mga katalagman sa ginasudlan nga trabaho, naka-agì ang mga bata nga mamumugon sang sikolohikal kag pisikal nga pagpang-abuso kag pananakit.

May ara nga mga bata nga ginapreso sa tuman kahigko kag magutok nga trabahan kag ginapagtirabaho nga daw mga sapat. Ginapwersa sila nga magtrabaho sang lagpas sa ila pisikal nga ikasarang kag pinagdilian sang kinamatarung nga maka-angot sa pamilya kag mga abyán. Indi sila ginatugtan nga makihalubilo sa isa kag isa ni magpahuway bisan pila ka saglit. Masami sila nga ►

Kontra-rebolusyonaryong pagpanggamo batuk sa mga bata sa kaumhan

Indi luwas sa himoon, kag pagkamatuod, ginakabig sang reaksyunaryo nga tropa nga militar nga direkta nga target sang mapintas nga pasista nga pagpanalakay kag pagpang-abuso ang milyun-milyon nga bata.

Biktima ang madamo nga bata sang wala untat nga pagpatay, pambomba, istraping, pangsunog kag pwersahan pagpahalin sang mga soldado. Madamo sa ila ang direkta nga ginapahog, ginakastigo kag ginaabuso agud mag-ako nga mga tagasuporta o indi gani mga hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB). Ginapakita sa ila ang pagpatay sa ila mga ginikanan. Sa mga sentro sang ebakwasyon sa diin ginahaboy kag ginapabay-an ang mga napilitan nga ginapahalin, tuman sila nga ginapabudlayan sang gutom, sakit kag grabe nga kakulangon nga nagadangat sa madamo nga pagkapatay sang mga malinghod nga lawas. Mas grabe pa, may ara nga mga bata nga ginapwersa nga mangin giya o mag-akto nga espiya sa mga operasyon nga militar.

Ang pasista nga pagkapintas nga gin-agihan sang mga bata indi lamang nga kahalitan sa ila panglawason kundi mangin sa ila kahimtangan nga emosyunal kag sikolohikal. Kinaandan ang mga anak sang mga mangunguma nga nagakurog sa kahadlok makakita lamang sang naka-uniforme nga soldado kag nagasuxok sa pagtago makabati lamang sang tunog sang helikopter.

Ang madason pila lamang sa mga kasu sang direktang paglapas sa mga kinamatarung sang mga bata sa idalum sang maka-

imperialista, papet kag pasista nga rehimeng US-Estrada.

Sadtong Agosto 15, napisasan sa tiil ang lima ka-tuig nga gulang nga anak ni Patricia Quirante sang paulanan sang bala sang mga pwersa sang 303rd Infantry Brigade ang ila balay sa Guihulngan, Negros Oriental. Reaksyon ini sang natungdan nga mga soldado matapos mapatayan sang anum ka tropa sa isa ka engkwentro sa tunga nila kag sang BHB.

Sadtong Hulyo 30 kag 31, gingamo kag gintublag sang lima ka armado nga soldado ang isa ka *therapy session* sang mga bata nga biktima sang kalakanan sa mga militarizado nga ►

◀ ginakastigo, ginasinggitan kag naka-agii sang pagpang-abuso sang sekswal.

Sa atubang sang wala sang untat nga hampak sang mga polisa nga maka-imperialista sa mga mamumugon nga bata kag ila mga ginikanan, dugang nga nagapagrabe ang kakulangon kag pagpabudlay nga kahimtangan nila sa subong sadto nga kahaladlok nga kahimtangan.

Diri, ginadingot sa ila indi lamang ang nagakadapat nga kabayaran sa ila pagtrabaho kundi ang kahigayunan kag kundisyon nga mag-uswag bilang mga bata — ang panahon para sa paghampang, pagpakig-abyan kag pagtuon.

Kinahanglan nga ibuyagyag kag matig-a nga pagatamayon ang sistema sang paggamit sang kusog-pagtrabaho sang mga bata kag ang

kahimtangan nga pangkatilingban nga nagatuga sang subong sadto nga pagpanghimulos.

Subong man, daku ang kinahanglanon nga organisahon ang mga mamumugon nga bata, kadungan ang ila mga ginikanan, agud aktibo sila nga makabato indi lamang ang nagakabagay sa ila bilang mga mamumugon nga bata kundi upod ang ila mga kinamatarung bilang mga bata. □

Ang kinamatarung sang mga batang Pilipino

sityo sang Carupian, Bunugan, Taguing kag Bagunot sa Baggao, Cagayan. Ginpahog sang mga soldado ang nagadumala sa aktibidad kag gin-agawan pa sang notbuk ang isa ka bata nga babae. Ang mga bata ara sa sesyon nagatuyo nga ibalik ang ila katawhay sang buot kag buligan sila nga mapa-utwas sang ila mga naisip kaangot sang kalakasan nga inagihan sa kamot sang mga pasista nga soldado.

Sadtong Hulyo 18, si Ritchie Dalaquit, apat ka tuig nga gulang, gintulod sang magka-upod nga pwersa sang Securicor Agency kag Philippine Marines sa kubo nga ginsunog sang mga berdugo sa Tungkong Mangga, San Jose Del Monte, Bulacan. Nakapalagyo pa si Ritchie apang hasta subong dala-dala ang troma indi lamang sa ginhimo sa iya kundi lakip ang pagpatay sa iya amay nga si Benedicto Dalaquit kag sa tatlo pa nga mangunguma nga katapu sang organisasyon sang mga mangunguma sa Tungkong Mangga.

Sadtong Abril 23, sa Basud, Camarines Norte, binonggo sa pader sang isa ka soldado ang napisilan ng ulo sang bata nga si John-John Benza. Ang manugpatay mga tropa sang 1st IB nga ginapamunuan ni Tin. Benjamin Pajarito Jr. Minaltrato nila ang 13-anyos nga si John-John kay nasaksihan sini ang makahayup nga pagpatay sang natungdan nga tropa sa apat ka katapu sang BHB bisan pa nga naga-ampo na ang mga ini. Naghabok sang madamo nga semana ang ulo ni John-John. Grabe pa, natroma ang bata sa kalakasan nga nasaksihan kag naagyan niya.

Apat ka bata ang nawad-an sang puluy-an sang makahas nga palayason sang mga pwersa sang 202nd Infantry Brigade ang ila pamilya sadtong Marso 6 sa Camalig, Albay.

Sa Dinarangan, Pinggot, Ilog, Negros Occidental, nagalakat si Rodrigo Asanan Jr., isa ka 14 anyos nga bata, kaupod ang iya mga magulang nga sanday Rodrigo Sr. kag Leonida Asanan sang luthangon sang mga sundalo sang 61st IB sadtong Marso 29. Napatay ang iya amay kag grabe nga napisilan ang iya iloy.

Sa Barangay Mahan-ub, Baganga, Davao Oriental, duha ka bata, kaupod ang ila amay, ang ginpangluthang kag ginpatay sang mga tropa sang Special Forces Company sini nga tuig man nga ini.

Sadtong Nobyembre 14, 1998, pinagluthang sang mga armado nga kalalakihan si Rodolfo Coliano Jr., lima ka tuig ang edad, kag ang iya mga ginikanan, sa Barangay Kagawasan, San Miguel, Bohol. Napatay ang amay ni Rodolfo samtang nga napisilan ang iya iloy.

Si Gerry Selenta, 15 anyos, ang utod niya nga si

Mary, 5 anyos, kag si Heny Cortes, isa ka lapsag, nangin biktimang wala sang untat nga pangluthang sang gintingob nga pwersa sang 60th IB, SCAA-SF kag Paper Industries Corp. (PICOP) Infantry Battalion sadtong Nobyembre 8, 1998 sa Barangay Pangyan, Trento, Agusan del Sur. Tinadtad sang bala sang mga armado nga berdugo ang tahanan sang mga Selenta nga nagbunga sang grabe nga pagkapilas sang ila mga ginikanan, subong man ni Gerry nga naigo sa tiyan. Napatay si Gerry makaligad ang duha ka adlaw bangud sa malubha nga igo kag bangud wala siya natughungan sang dugo dala sang kawad-an sang panggastos. Kinahanglan nga utdon man ang kalingkingan sa tuo nga kamot ni Mary. Napatay pagkaagi sang lima ka adlaw si Heny Cortes, bata sang kasilingan sang mga Selenta, matapos siya nga mapilasan kag masampawan sang iya iloy nga naglikaw sa linupok.

Ang anom nga tuig nga edad nga si Jonalyn Baste, bata ni Nilo Baste, isa ka unyonista kag welgista sa PICOP, isa pa nga nanging biktimang kamot nga salsalon sang mga pasista nga protektor sang PICOP. Sadtong Mayo 27, 1998, ang welga ginsalakay kag ginbungkag sang 90th PNP Composite Team, sa pagpamuno ni Insp. Edgardo Maduro kag Officer Empredo Curada. Idinamay sang mga pasista ang mag-iloy nga Norma kag Jonalyn nga sadto nagabisita lamang. Kaupod si Jonalyn sang 42 nga gindakop nga wala sang *warrant of arrest*. Upod man ang bata mga kinasuhan sang *grave coercion*. Apat ka bulan siya nga ginpresso, kaupod ang utod niya nga duha ka tuig ang edad kag walo pa nga bata nga pareho nila. Sa bilangguan, ang mga bata indi ginhatakan sang hamulag nga rasyon sang pagkaon. Nakisalo lamang sila sa gamay nga rasyon sang ila ginikanan.

Duha ka bata naman ang gin-igo sang luthangon sang mga sundalo sang 74th IB, sa pagpamuno ni Tin. Jun Picot, ang isa ka balay bisan nahibal-an nila nga mga mangunguma kag bata ang ara sa sulod sini. Ginhimo sang militar ang pagpangluthang sadtong Oktubre 15, 1998 sa pagtinguha nga likidahan ang isa ka yunit sang BHB sa Sityo Mangga, Barangay Binay, San Narciso, Quezon. Gin-igo sang bala sang M16 sa tuo nga batiis ang sadto nga maysakit nga si Ponciana Dondriano, 12 anyos. Ginwasak man sang bala sang M60 ang tuhod ni Genito Francisco, 10 anyos. Dugang

PRAKTIKA NA SANG
REAKSYUNARYONGA
HANGAWAYANG
PAGPATAY SANG MGA
MENOR DE EDAD KAG
PAGKATAPOS PAGUA-ON
SILANGAN MGA HANGAWAY
SANG BHB

nga kahadlok ang ituga sang mga suldato sa komunidad sa gilayon pa nga magtukod diri sang detatsment.

Wala untat ang pagpangluthang man ang nagpi-ang sa duha ka-tuig nga edad nga si Cristina Boncalos sang naigo siya sa alak-alakan sadtong Hulyo 3, 1998 sa Barangay Oras, Tabaco, Albay. Bangud ginadudahan nga katapu sang BHB ang amay ni Cristina, ginluthang sang pwersa sang 22nd IB ang ila puluy-an. Dayon napatay ang amay ni Cristina, samtang ang bala nga nag-igo sa tuhod sang iloy ni Cristina naglapos kag humagip man sa paslit nga ginakungkong sang iloy.

Subong man, praktika na sang reaksyunaryo nga **S**hangaway ang pagpatay sang mga menor de edad kag pagkatapos pagua-on sila nga mga hangaway sang

BHB. Madamo nga mga bata ang ginakuot, tinutortyur, iligal nga ginaaresto, ginapreso sang wala sang pihon kag ginatrato sa mapintas kag mapanghamak nga pamaagi. Sistematiko sila nga ginagamit sang kaaway sa propaganda nga kuno malaparan nga nagrekut sang mga bata ang BHB.

Sadtong Agosto, sa San Fernando, Camarines Sur,

pinatay sang AFP ang isa ka nagahinganlan na Nelson, 15, sa isa ka engkwentro sa tunga sang BHB kag militar. Lab-as pa gihapon ang sapatnon nga ginhimo sang 54th kag 70th IB nga ginapamuuan ni Tin. Raymundo Aguada sa apat ka menor de edad sa Barangay Dikapanikan, Dingalan, Aurora sadtong Hunyo 1998. Gindakop sang mga soldado ang apat ka pamatan-on, ginlugos ang duha ka bata nga babae, kag pinatay.

Sini nga Disyembre 2, isa ka 13 anyos nga bata nga lalaki ang gindakop sang mga sundalo sang 34th IB sa Quezon, San Jorge, Samar kag gindudahan nga hangaway sang BHB. Sadtong Mayo, dinakop sang AFP ang isa nga ginahayuan "Cheche" sang likupan nila ang isa ka yunit sang BHB sa Laac, Compostela Valley kag pinagua nga hangaway siya sang BHB. Subong man, madamo pa nga bata nga kasubong nanday "Brian" sang Davao Oriental, "Tony" kag "Emer" sang Surigao del Norte, "Mariel" sang Bohol kag "Cheche" sang Surigao ang ginadakop sang AFP sa mga armado nga engkwentro, ginapagua nga mga kombatant sang BHB kag ginapwersa nga mag-alagad sa reaksyunaryo nga hangaway bilang mga espiya, giya sa operasyon kag iban pa nga hilikuton nga direkta nga kaangot sa ilia

mga kampanya batuk sa rebolusyonaryo nga kahublagan. Madamo sa ila ang ginapahog kag ginakundisyon agud ipahamak indi lamang ang hangaway sang BHB kundi upod ang mga rebolusyonaryo nga pumuluyo sa ila baryo kag mangin maayo nga instrumento sa kontra-rebolusyonaryo nga inaway sang reaksyunaryo nga estado.

Sadtong Pebrero, ginbihag sang mga tropa nga militar si Jelyn Dayong sa Alegria, Surigao del Norte sa isa ka engkwentro sa tunga sang BHB kag mga soldado. Ginbayaan siya nga pilason kag sang gindala sa ospital sang taumbaryo ginpreso sang wala sang pihon bilang "*youth offender*" kaupod sang iban nga bata nga kriminal sa talatapan sang Department of Social Work and Development sa pagpakuno-kuno nga ginahalungan ang iya mga kinamatarung bilang bata. Gin-agaw sa iya ang iya kinamatarung nga makita kag maka-upod ang iya pamilya, abugado kag mga grupo nga nagatatap sa mga kinamatarung nga pangtawo, liw-as sa iya kagustuhan.

Subong man, nadakop ang may balatian nga si Mylene Francisco, 14, sadtong Nobyembre 1998 sang libutan sang isa ka seksyon sang 5th Scout Rangers Company ang isa ka yunit sang BHB sa Kalangganan, San Teodoro, Oriental Mindoro. Liw-as sa pagua sang reaksyunaryo nga estado nga ginasakdag sini ang mga kinamatarung sang bata, gin-gamit sang AFP si Mylene bilang giya sa ila mga operasyong militar batuk sa rebolusyonaryo nga kahublagan.

Sa desperasyon nga lupigon ang nagalapad kag nagabaskog nga pagpamatuk sang pumuluyo, daw ido nga buang ang mga pasista nga tropa sa pagpamigos sa pumuluyo kag pagsalakay sa mga rebolusyonaryo nga pwersa. Sa kontra-rebolusyonaryo nga Oplan Makabayan, ang AFP, PNP kag CAFGU ginapreparahan sang mas daku pa nga pondo sang reaksyunaryo kag pasista nga rehimeng US-Estrada agud magtuga sang mas grabe pa nga kakugmat sa kaumhan kag kasyudaran.

Para sa mga bata, wala ini nga lain nga kahulugan kundi ang paglubha pa nga labi sang pasista nga pagpang-abuso kag pangpamigos sa ila kag ila mga ginikanan. Bisan man, ang subra-sobra nga pagpamigos labi lamang nga nagpadabdab sa kaakig kag determinasyon nga magbato sang nagapadaku nga isip sang pumuluyo. Ang mga pasista nga pagpamahog kag pagpang-abuso, tigaylo nga magpalayas sang masa palayo sa BHB, labi lamang nga nagpabakod sa ila paghiliugyon sa isahanon lang nga rebolusyonaryo nga kawsa kag pagpamatuk. **AB**

ANG SUBRA-SOBRA NGA PAGPAMIGOS LABI LAMANG NGA NAGPADABDAB SA KAAKIG KAG DETERMINASYON NGA MAGBATO SANG NAGAPADAKU NGA ISIP SANG PUMULUYO.

pinatay sang AFP ang isa ka nagahinganlan na Nelson, 15, sa isa ka engkwentro sa tunga sang BHB kag militar. Lab-as pa gihapon ang sapatnon nga ginhimo sang 54th kag 70th IB nga ginapamuuan ni Tin. Raymundo Aguada sa apat ka menor de edad sa Barangay Dikapanikan, Dingalan, Aurora sadtong Hunyo 1998. Gindakop sang mga soldado ang apat ka pamatan-on, ginlugos ang duha ka bata nga babae, kag pinatay.

Sini nga Disyembre 2, isa ka 13 anyos nga bata nga lalaki ang gindakop sang mga sundalo sang 34th IB sa Quezon, San Jorge, Samar kag gindudahan nga hangaway sang BHB. Sadtong Mayo, dinakop sang AFP ang isa nga ginahayuan "Cheche" sang likupan nila ang isa ka yunit sang BHB sa Laac, Compostela Valley kag pinagua nga hangaway siya sang BHB. Subong man, madamo pa nga bata nga kasubong nanday "Brian" sang Davao Oriental, "Tony" kag "Emer" sang Surigao del Norte, "Mariel" sang Bohol kag "Cheche" sang Surigao ang ginadakop sang AFP sa mga armado nga engkwentro, ginapagua nga mga kombatant sang BHB kag ginapwersa nga mag-alagad sa reaksyunaryo nga hangaway bilang mga espiya, giya sa operasyon kag iban pa nga hilikuton nga direkta nga kaangot sa ilia

Nahanungod sa halambalanon sang nasyunalidad kag kinamatarung sa pagdesisyon-sa-kaugalingon

*Bilang pagsuma sa halambalanon sang nasyunalidad kag kinamatarung sa pagdesisyon-sa-kaugalingon sang pumuluyo nga Moro, ginabantala sang patnugutan sang **Ang Bayan (AB)** ang sabat sang isa ka katapu sang Komiteng Tagapagpaganap ng Komite Sentral. Kaangot ini sang ginbantalang sulat halin kay Ka Adi sang Rehiyong Ilokos-Kordilyera kag sa kadungan nga artikulong ginpagua sa isyu nga Setyembre-Oktubre 1999 sang AB.*

Tungod sa sabat sang AB sa pamangkot ni K. Adi sa halambalan sang pumuluyo nga Moro, sa ideya ko dapat athagon na ang prinsipyo sa pagkilala sa kinamatarung sa pagdesisyon-sa-kaugalingon dapat magsanto, pero kon may banggianay, dapat ipauna sa pangpulitika nga konsepto nahanungod sa nasyunalidad.

Kaangot sang halambalanon sa Moro Islamic Liberation Front (MILF), dapat balanse nga mapaaathag nga ang pagkilala sa nagaluntad nga konsepto sang nasyunalidad sa kubay sang mga hubon sa rebolusyonaryo nga kahublagan sang pumuluyo nga Moro babin sang pagkilala sa kinamatarung sa pagdesisyon-sa-kaugalingon, labina kag sa kahimtangan sang pumuluyo nga Moro, ini may ara nga daku nga pangkasaysayan kag pangsubong nga basehan. Gani, sa aton nga pagtratar sa MILF, ginataha naton ang ila pangpulitika nga konsepto nga nagakilala nga sila separado nga pumuluyo bisa may ara kita nga ginatindugan nga pangpulitika nga konsepto nga sila babin sang pumuluyo nga Pilipino. Paagi sa kaugalingon nga pag-organisa sa pumuluyo nga Moro kag sa paagi sang hugot nga pagpakig-alyansa sa ila sa balayon sang pungsudnon-demokratiko nga rebolusyon kag pagkilala sa ila kinamatarung sa pagdesisyon-sa-kaugalingon, napakita naton sa ila sa mga pagpaathag kag sinsero nga mga aksyon—na may basehan sa isa ka pungsudnon-demokratiko nga balayon (sa rebolusyon kag sa pagbuhi sang bag-o nga sistema nga pangkatilingban) nga madula ang pila ka siglo nila nga inagihan nga pungsudnon nga pagpamigos kag may basehan agud lapnagon nga mapatuman ang pangpulitika nga konsepto nga upod sila sa pumuluyo nga Pilipino.

Sa kadalag-an sang rebolusyon, kon sa pananglit nga mag-ibabaw ang pangpulitika nga konsepto nga sila bulag sa pungsod, kinahanglan naton nga respetuhin tubtob sa indi sila mangin instrumento sang imberyalismo o sang pagbalik sang kahimtangan nga malapyudal kag malakolonyal. Apang ara sa pag-abanse mismo sang rebolusyon nga ululupod, gahiliusa o gabinuligay mahimo naton nga mabuhinan ang kundisyon nga magpadulong didto. Isa pa, magapabilin pa naman gihapon ang sitwasyon nga madamo sa mga prubinsya nga ginapwestuhan sang pumuluyo nga Moro may mayorya nga populasyon nga indi Moro.

Para sa manugbasa sang **AB**, kag para sa rebolusyonaryo nga pumuluyo, sa pagtan-aw ko may mas daku nga kama-lahalon nga tum-okan ang aton nga pag-abre nga kilalahon ang ila kinamatarung sa pagdesisyon-sa-kaugalingon, ang kasaysayan sang ila pagkaulipon kag ang mga kinamatarung nila nga pangabay agud mas sampaton nga may pakadtoan ang ila paghimakas. Kon tion nga nakilala ato mas papag-on ang basehan sa paghiliusa sa ila kag sa pagbutong sa ila pakadto sa pangpulitika nga konsepto nga aton ginasakdag. **AB**

**TUM-OKAN ANG
ATON NGA PAG-
ABRE NGA
KILALAHON ANGILA
KINAMATARUNG SA
PAGDESYON-SA-
KAUGALINGON, ANG
KASAYSAYAN SANG
ILA PAGKA-ULIPON
KAG ANG MGA
KINAMATARUNG
NILA NGA PANGABAY
AGUD MAS
SAMPATON NGA MAY
PAKADTOAN ANGILA
PAGHIMAKAS**

Malaparan nga paghulag para sa kinamatarung nga pangtawo, ginihiwat

Luwas sa mga paghulag nga ginihiwat sa Kamaynilaan, linibo ka pumuluyo ang nagpartisipar sa lain-lain nga mga aksyong masa nga ginlunsar sa madamo nga lungsod kag prubinsya sadtong Disyembre 10 bilang pagdumdom sa ika-51 anibersaryo sang Unibersal nga Deklarasyon sang mga Kinamatarung sang-tawo.

Sa Davao, ginpakamalaut sang 5,000 pumuluyo ang sunud-sunod nga pagpatay, iligal nga pag-aresto, pagkuot kag paglunsar sang grabe nga militarisasyon sang reaksyunaryo nga militar sa kaumhan, sa direksyon sang pasista nga rehimeng US-Estrada.

Kapin 3,000 ang nagtipon agud pamatukan ang lapnagon nga paglapas sang estado sa mga kinamatarung nga pangtawo sang pumuluyo sa syudad sang General Santos.

Nagsaulog sang martsa-rali sa dinemolis nga merkado sang San Francisco, Agusan del Sur ang mas o menos 2,000 pumuluyo.

Sa Iloilo, 2,000 katawo ang nagpanigal-ot sa pagpahilway kay Ruben Saluta nga iligal nga gindakop kag madugay nga gintago sang Military Intelligence Group sang Iloilo.

Ginpakamalaut sang 500 pumuluyo sa syudad sang Naga ang grabe nga rekord sang rehimeng Estrada sa paglapas sa mga kinamatarung nga pangtawo.

Ginsugata sang 400 aktibista kag pamatan-on ang pagbisita sang hepe sang pulisia nga si Dep. Dir. Hen. Panfilo Lacson agud sukton siya sa iya mga pagpang-abuso batuk sa pumuluyo sang Cebu sadtong naulihi nga bahan sang dekada '80.

Duha ka gatos ka mamumugon naman sang National Power Corporation ang nagpartisipar sa rali sa Iligan kag Cagayan de Oro agud ipabutyag ang ila pagpamatuk sa nagahilapit nga pagsapribado sang natungdan nga kumpanya. **AB**

Ang moro-moro nga negosasyon sa tunga sang rehimeng US-Estrada kag hubon nga Tabara-dela Cruz

Sini nga ika-26 sang Disyembre, naggua sa mga pamantalaan ang balita nahanungod sa “estoryahanay nga pangkalinungan” sa tunga sang rehimeng Estrada kag sang Revolutionary Proletarian Army-Alex Boncayaao Brigade (RPA-ABB) nga ginapamunuuan sang mga rebisyunista nga traitor nga sina Arturo Tabara kag Nilo de la Cruz.

Ginihiwat ang pakita nga ini matapos tapuson sang reaksyunaryo nga gubyerno ang estoryahanay nga pangkalinungan sa National Democratic Front. Ini bangud sa wala-ikasarang ang rehimeng nga talakayon kag atubangon ang mga basehan nga halambalan nga nagatuga sang inaway banwa.

Sa subong sadto nga padihot sang rehimeng Estrada, nagapamilit ini nga pata-ason sa pedestal ang gina-ulod nga ngalan sang RPA-ABB kag papatihon ang pumuluyo nga isa ka lehitimo nga negosasyon ang pagasudlan sini.

Natabo man ini sa tunga sang wala sang katupong nga nahamulag ang rehimeng Estrada ang kaugalingon sini nga landong.

Sa “pagpagnegosasyon” sini sa RPA-ABB, gina-estorya lamang sang rehimeng Estrada ang kaugalingon sini nga landong.

Ang grupo nga Tabara-de la Cruz isa sa pinakamasaligan nga kontra-rebolusyonaryo nga ahente sang rehimeng Estrada.

Sadto pa man sang 1988, nangin ahente sang Intelligence Service of the Armed Forces of the Philippines si Tabara. Ang RPA-ABB isa sa yunit sa pagpanilag kag *psywar* nga ginakaptan sang pasista nga militar. Luwas sa pagka kawatan, idido sang mga reaksyunaryo nga pulitiko ang grupo nga Tabara-dela Cruz. Ara sa sabak man sila sang mga kumprador-burges kag agalon nga mayduta tulad nanday Danding Cojuangco kag Lucio Tan.

Segurado nga wala sang pagadangtan ang paltik nga pakita nga ini. **AB**

Indi tawhanon nga pagtrato kay Parago, ginpakamalaut

Ginpakamalaut sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ang indi tawhanon nga pagtrato sang rehimeng Estrada kay Leonardo Pitao, nga mas kilala bilang Ka Parago Sandoval, nagapamuno sang Merardo Arce Command nga amo ang pangrehiyon nga yunit sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa Nabagatnang Mindanao.

Suno sa NDFP, ang padayon nga pagpang-agaw sang rehimeng sa mga basehan nga kinamarung ni Ka Parago buraghil nga paglapas sa Geneva Conventions kag mga nagaluntad nga protokol babin sa pagtrato sa mga bihag sang inaway.

Gin-aresto si Ka Parago sang mga elemento sang Military Intelligence Group (MIG) kag 73rd IB sa pagpamuno ni Kol. Eric Palabrica sadtong alas-11 sang gabi sang Nobyembre 2 sa balay sang iya asawa sa Barangay Bago Gallera, Syudad sang Davao. Upod sadto ni Ka Parago ang iya asawa kag lima ka anak. Bisan pa wala sang kaupod nga iban si Ka Parago, daw masulong sa gera ang mga soldado nga nagasaruso sa balay.

Suno sa iya, ara sa kasyudaran siya kay luyag niya nga ipabulong ang iya tuo nga braso nga masami nagabusog bangud sa isa ka bala nga madugay nga naka lubong diri. Apang indi man lamang ini gina-alang-alang sang militar. Sa pihak sang subong sini niya nga kahimtangan, dayon pinosasan si Ka Parago kag gindala sa talatapan sang MIG sa Davao sa diin lima ka oras siya nga ginpaidalum sa taktikal nga interogasyon sang apat ka lalaki nga nakabayo-sibilyan.

Sadto nga aga sang Nobyembre 3, sinakay siya sa eroplano kag gindala sa Maynila, kag pag-abot didto ginsakay sa helikopter pakadto sa Malakanyang agud ipresenta kay Tin. Hen. Jose Calimlim, ang hepe sang Intelligence Service of the Armed Forces of the Philippines (ISAFP). Pagkatapos sini gindala siya sa talatapan sang ISAFP sa Kampo Aguinaldo sa diin siya gin-imbestiga mismo ni Calimlim.

Halin sang dakpon si Ka Parago, ginadilan siya sang tulog kag pagkaon sa sulod sang 19 nga oras samtang tatlo ka beses siya nga gin-imbestiga sang nagapasalhin-salhin nga mga tim sang militar. Sang pakaonon na siya, liwat pa gihapon siya nga gin-imbestiga.

Trientay kuatro (34) nga oras siya nga inkunikado o ginadilan sang kinamarung nga makipagkita sa iya pamilya, paryente, abyan kag abugado. Bisan gilayon siya nga ginkadtoan sang iya mga abugado sa Kampo Aguinaldo, pila ka beses anay nga ginbalibaran sang ISAFP nga ara sa kamot nila si Ka Parago antes siya ginpalutaw.

Sa una pa lamang gintrato na bilang komon nga kriminal ang rebolusyonaryo nga lider. Ginsampañan siya sang nagatalangkas nga mga kaso nga kriminal kag ginadilan sang iya basehan nga kinamarung nga kilalahon kag tratuhon bilang isa ka bihag sang inaway.

Ni indi ginkuhaan sang posas si Ka Parago sang maatubang na niya ang iya mga abugado. Pilit man nga namati ang militar sa dapat pribado nga pagpakigkonsultasyon niya sa mga ini. Ginadilan man siya sang kinamarung nga magpabulong sa doktor nga iya pilion.

Amo pa man, sa pihak sang kamatuoran nga lunsay sa Davao natabo ang mga komon nga krimen nga ginabutang-butang kay Ka Parago, pilit siya nga ginapungan sa Maynila, malayo sa iya pamilya, mga paryente, abyan kag kaupod.

Ang sapatnon nga pagtrato kay Ka Parago lantawon nga kabaliskaran sang nangin tawhanon niya nga pagtratar sa duha ka militar nga nangin bihag sang inaway, sina Hen. Victor Obillo kag Kapt. Eduardo Montealto. Si Ka Parago ang nagtindog nga nagapamuno sang yunit sang BHB nga nagtatap sa duha.

Bilang manugtatap nanday Obillo kag Montealto, nagakaigo nga sumunod si Ka Parago sa mga ginatalana sang Geneva Conventions kag mga pangkalibutanon nga protokol, sa mga polisa sang BHB kag sa Komprehensibo nga Kasugot sa Pagrespeto sa mga Kinamarung nga pangtawo kag sa Internasyunal nga Tawhanon nga Layi. Ini sa pihak sang kabudlayan sang kahimtangan nga tuga sang paglagas sa ila sang kapin 4,000 tropa nga militar nga ginpadala sang rehimeng Estrada sa paslaw sini nga pagbuko nga ►

**SA UNA PA LAMANG
GINTRATO NA BILANG
KOMON NGA
KRIMINAL ANG
REBOLUSYONARYO
NGA LIDER.**

PAGDAKOP SA HEPE SANG PAGPANILAG SANG SOLCOM, GINHAYAG

Ginaresto sang isa ka espesyal nga yunit sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang hepe sang pagpanilag sang Southern Luzon Command (Solcom) sang Philippine Army. Ginpahayag sini nga Nobyembre ni Gregorio ‘Ka Roger’ Rosal, tag-pamaba sang Partido Komunista ng Pilipinas, nga gindakop sang BHB si Maj. Noel Buan sadtong Hulyo 6 sa isa ka espesyal nga operasyon bangud sa mga hilikuton nga pagpanilag sini nga naghatag sang kahalitan sa mga pumuluyo kag rebolusyonaryo nga kahublagan sa Nabagatnan Katagalugan kag Kabikulan.

Si Buan daan nga upisyal sa pagpanilag sang 76th IB kag gindestino sa Bikol sadtong 1989. Ginsaylo siya sa Nabagatnan Katagalugan sadtong 1990, ginbalik sa Bikol sadtong 1992 kag ginbalik liwat sa Nabagatnan Katagalugan sadtong 1998.

Ginaresto siya sa Syudad sang San Pablo sa Laguna paagi sa operasyon pagtiplang.

HEPE SANG PULISYA BINIHAG, 3 SCOUT RANGER PATAY SA QUEZON

Ginbihag sang mga gerilya sang Bagong Hukbong Bayan sini nga Nobyembre 3 ang hepe sang pulisia sang isa ka banwa sa Quezon. Si Chief Insp. Abelardo Martin ginaresto sang lusubon sang mga Pulang hangaway ang istasyon sang Philippine National Police sa banwa sang Dolores. Ginlusob mga 12:30 sang udto ang mga gerilya sakay sang duha ka dyip. Nagdugay lamang ►

◀ bawion ang duha ka bihag sang inaway.

Indi bisan san-o makabaton sang hustisyua si Ka Parago halin sa isa ka rehimeng buraghul nga nagalapas indi lamang sa mga basehan nga kinamatarung sang mga nadakop sini nga mga rebolusyonaryo kundi sa kinamatarung sang tanan nga pumuluyo, labina sang masa nga anakbalhas.

Pinasahi lang nga ang tanan-nga-bahin nga pag-abanse sang rebolusyonaryo nga kahublagan ang makapahilway kag makahatag sang hustisyua kay Ka Parago kag sa tanan nga iban pa nga bilanggo nga pangpolitika sa pungsod. AB

sang 10 minuto ang reyd. Nakuha man sang mga Pulang hangaway ang isa ka M14, lima ka M16, apat ka.38, duha ka 9 mm kag isa ka radyo.

Samtang, tatlo ka Scout Ranger nga sa isa ka composite team sang 415th Police Provincial Mobile Group kag 9th Scout Rangers Coy ang napatay sang lambatan sila sang BHB sini nga Nobyembre 9. Ang mga soldado nga sakay sang isa ka trak upod sa mga pwersa nga naga-usoy sa mga kaingod-banwa sang Dolores agud pangitaon si Martin.

GINAPABAY-AN SANG REHIMEN KANDAY BUAN KAG MARTIN, GINPAKAMALAUT

Ginsaway ni Gregorio ‘Ka Roger’ Rosal ang wala-kasakit sang gubyernong Estrada sa duha ka bihag sang inaway, sina Maj. Noel Buan kag Chief Insp. Abelardo Martin (*lantawon ang mga kaangot nga balita*). Sigun kay Ka Roger sa isa ka pahayag sini nga katapusan sang Disyembre, nagmatig-a ang rehimen sa indi sini pagpakignegosasyon para sa pagpahilway sa duha. Sa baylo gintampukan pa sang 10 batalyon sang militar kag pulisia ang Nabagatnan Katagalugan.

Sa pihak nga bahin ginhatac sang Bagong Hukbong Bayan kanday Buan kag Martin ang ila mga kinamatarung bilang mga bihag sang inaway. Si Buan nakapadala sang *voice tape* sa iya pamilya kag si Martin nakasulat sa iya pamilya.

KUMPANYA NGA KOREANO, GINPENAHAN SANG BHB

Ginpenahan sang mga Pulang hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang isa ka kumpanya nga Koreano sadtong Oktubre 30 sa Barangay Sta. Rosa, Mulanay, Quezon. Ang reyd nga ginihiwat batuk sa Keangnam Construction Co. ginlunsad sang 2:45 n.u. Ginsunog sang mga gerilya nga kaanib sang Maria Teresa de Leon Command sa Nabagatnan Quezon ang mga makinarya sang kumpanya nga nagabalor sang P25 milyon kag ginkumpeskar ang iban pa nga gamit tulad sang mga *video camera* kag kompyuter. Suno sa pahayag sang kumand, ginpenahan ang kumpanya bangud sa indi sini pagsunod sa mga polisa sang rebolusyonaryo nga kahublagan bahin sa pagbayad sang buhis. Ini sa pihak sang mga operasyon sini sa mga sonang gerilya sang BHB nga sakop sang Pulang gahum sang pumuluyo.

HEDKWARTER SANG KUMPANYA SANG PNP, GINREYD SA BOHOL

Tatlo ka pulis ang napatay sang salakayon sang mga Pulang hangaway ang hedkwarter sang 702nd Provincial Mobile Group sang Philippine National Police (PNP) sa Sta. Fe, Danao, Bohol. Ang 702nd Provincial Mobile Group ang nagapanguna nga yunit sang PNP nga nagahiwat sang mga mapanupil nga kampanya batuk sa pumuluyo kag rebolusyonaryo nga kahublagan sa prubinsya sang Bohol.

Ginlunsad ang reyd sadtong umaga sang Disyembre 2 sang may 50 gerilya sang Bagong Hukbong Bayan nga naka-uniforme nga pulis kag sakay sa isa ka trak kag 10 motorsiklo. Nakalapit ang mga Pulang hangaway sa hedkwarter sang tiplangon nila ang mga pulis paagi sa pagpakuno-kuno nga maghiwat sila sang *Christmas party*. Agud diri, nagdala ang mga gerilya sang duha ka litson, tinapay, kan-on kag mga ilimnon.

DETATSMENT SANG PNP, GINREYD SA MINDORO

Ginsalakay sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang istasyon sang Philippine National Police (PNP) sa Pola, Oriental Mindoro. Ang reyd nga ginihiwat sadto nga gabi sang Nobyembre 1 madinalag-on nga natapos sa sulod lamang sang lima ka minuto. Sakay sang isa ka L-300 nga van, isa ka dyip kag apat ka motorsiklo ang mga nagsalakay nga Pulang hangaway. Nakuha halin sa istasyon sang pulisia ang isa ka M14, duha ka M16, isa ka 9 mm, mga bala, isa ka radio set kag mga makinilya.

Samtang, gihatagan sang rebolusyonaryo nga hustisa ang isa ka masupog nga pulis sa Oriental Mindoro sini man nga Nobyembre 1. Si SPO4 Ciriaco Manalo, nakadestino sa Naujan, ginpenahan mga alas-5 n.u. sa Sitio Murangan, Barangay Alcate sa banwa sang Victoria. Nakuha sa iya ang isa ka .38, mga bala kag isa ka *hand-held radio*.

PULIS, SOLDADO GIN-AMBUS SA EASTERN SAMAR

Anum ka pulis kag soldado ang pilason sa duha ka magkalain nga pagpanglambat nga ginlunsad sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) sini nga Disyembre sa Samar.

Tatlo ka pulis nga nakadestino sa hedkwarter sang

Philippine National Police (PNP) sa MacArthur, Eastern Samar ang grabe nga napilasan sang lambatan sila sang mga gerilya sang BHB. Ang mga pulis nga sakay sang isa ka patrol car, gin-ambus sini nga Disyembre 22 sa Sityo Palanas, Barangay Vigan, MacArthur, Eastern Samar.

Antes sini, isa pa nga ambus ang ginlunsad sang BHB sini nga Disyembre 15 batuk sa mga elemento sang Philippine Army sa Barangay Lale, Pinabacdao, Samar. Tatlo ka soldado ang napilasan sa natumod nga pagpanglambat.

MGA MADINALAG-ON NGA AMBUS, GINLUNSAD SA SURIGAO DEL SUR KAG ABRA

Siyam ka elemento nga paramilitar kag soldado ang napatay sa magbulag nga ambus sa Surigao del Sur kag Abra.

Pito ka elemento sang Citizens' Armed Forces Geographical Unit (CAFGU) ang napatay sang lambatan sila sang mga Pulang hangaway sini nga Nobyembre 7 sa San Miguel, Surigao del Sur. Ang pito sakay sa isa ka trak nga puno sang mga kaupod nila nga CAFGU.

Samtang, duha ka tropa sang Philippine Army ang napatay sang tambangan sang BHB ang ila yunit sa Tubo, Abra sadtong Oktubre 30. Inambus ang mga soldado samtang nagatabok ang mga ini sa isa ka *hanging bridge*.

CEASEFIRE SA PASKWA, GINDEKLARA SANG NDF

Isa ka apat-nga adlaw nga ceasefire ang gindeklara ng Partido Komunista sang Pilipinas, Bagong Hukbong Bayan (BHB) kag Pembansang Demokratikong Prente (National Democratic Front o NDF) subong nga paskwa. Sa isa ka pahayag, ginsiling ni Elias Dipasupil, Pangkalahatang Kalihim ng Pembansang Konseho sang NDF, nga may epektibidad ang *ceasefire* halin sa tungang-gabi sang Disyembre 23 tubtob sa tungang-gabi sang Disyembre 25, kag halin tungag-gabi sang Disyembre 30 tubtob sa tungang-gabi sang Enero 2. Amo pa man, ginmando-an ang tanan nga yunit sang BHB nga magpabilin nga alerto batuk sa pagpanalakay sang mga pwersa sang militar kag pulisia.